Τὸ φύλλον Δραχμὴ 1 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δρ. 40. Ἑξάμηνος δρ. 22. Τρίμηνος δρ. 12.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 18.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 31ος | Ἐν Ἀθήναις, 19 Ἰουλίου 1924 | Ἔτος 46ον—Ἀριθ. 34

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

[*Μυθιστόρημα τοῦ Δοχαγοῦ* DANRIT]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'. (Συνέχεια)

Κι' ὅμως κανεὶς ἀκόμη δὲ φανταζόταν ὅτι ἡ πολιορκία αὐτὴ θὰ στοίχιζε στὴ Γαλλία καὶ μόνη ἐννενηνταπέντε χιλιάδες νεκροὺς κι' ἄλλα ἀναρίθμητα δεινά.

Ὁ Γαλλικὸς στρατὸς διαιρέθηκε σὲ δυό: τὸ πολιορκητικὸ σῶμα καὶ τὸ ἀνιχνευτικό.

Ὁ Καρδινιάκ, ποὺ εἶχε μείνει τοὺς πρώτους μῆνες στὴ συνοδεία τοῦ ἀρχιστρατήγου, παρευρέθηκε στὰ ἄνοιγμα «τῆς πρώτης παραλλήλου».

Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἔγινε μιὰ σκοτεινὴ κι' ἀνεμόδαρτη νύχτα, γιὰ νὰ μὴ πάρουν μυρουδιὰ οἱ Ρῶσσοι. Χίλιοι διακόσιοι ἄντρες, περνοῦσαν ἕνας-ἕνας σιωπηλοὶ κι' ἀθόρυβοι σὰ σκιές. Εἶχαν τὰ ὅπλα κρεμασμένα στὸν ὦμο καὶ κρατοῦσαν ἀπὸ ἕνα κοφίνι δίχως πάτο, ψηλὸ ὡς ἕνα μέτρο.

Σταμάτησαν σ' ἕνα σημεῖο ποὺ εἶχε ὁρισθῆ ἀπὸ πρὶν καὶ τοποθέτησαν τὰ κοφίνια μπροστά τους. Μὲ τὸ κατάλληλο πρόσταγμα ἄρχισαν νὰ σκάβουν τὴ γῆ καὶ νὰ γεμίζῃ καθένας τὸ κοφίνι του μὲ χῶμα. Καθένας κοίταζε νὰ σκάβῃ ὅσο μποροῦσε καλύτερα, νοιώθοντας πὼς ὅσο βαθύτερο θὰ ἦταν τὸ χαντάκι, τόσο καλύτερα θὰ τὸν προφύλαγε. Κι' ἔτσι στὶς ἕξη τὸ πρωὶ ἦταν ἕτοιμο τὸ πρῶτο χαράκωμα, ὅπου μποροῦσε νὰ πολεμᾷ κανεὶς ὄρθιος καὶ προφυλαγμένος.

Αὐτὸ ἦταν τὸ ἄνοιγμα «τῆς πρώτης παραλλήλου».

Τὴν «παράλληλο» αὐτὴ διαδέχθηκαν κι' ἄλλες, πολλές, ποὺ ἔζωναν ὁλόενα πιὸ σφιχτὰ τὴν πολιορκημένη πόλη.

Στὴν πολιορκία αὐτή, τὸν πρῶτο ρόλο ἔπαιξε τὸ πυροβολικὸ καὶ τὸ μηχανικό. Τὸ πεζικὸ προμήθευε ἐργάτες κι' ἀπέκρουε τὶς ἐπιθέσεις. Ὅσο γιὰ τὸ ἱππικό, ἡ θέση του ἦταν στὸ ἀνιχνευτικὸ σῶμα ποὺ βρισκόταν τώρα μὲ ἀρχηγὸ τὸ στρατηγὸ Μορρὶς στὸν κάμπο τῆς Τσερνάγιας. Ἐκεῖ βρισκόταν τώρα κι' ὁ Καρδινιάκ, ὥστε ἔλαβε μέρος στὴ δεύτερη μάχη τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου.

Στὶς 25 Ὀκτωβρίου, οἱ Ρῶσσοι πῆραν ἀπ' τοὺς Τούρκους μ' αἰφνιδιασμὸ τὰ ὀχυρώματα τῆς Μπαλακλάβας, ποὺ ἦταν ἡ κυριότερη ναυτικὴ βάση τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου.

Εὐθὺς τὸ γαλλικὸ ἀνιχνευτικὸ σῶμα βρέθηκε στὸ πόδι. Μὰ φαίνεται πὼς δὲν ἦταν ἀκόμη ὥρα γιὰ δράση.

Ξαφνικὰ ὅμως ὁ Καρδινιὰκ ἄφισε μιὰ φωνή:

—Μὰ αὐτοὶ εἶναι τρελλοί!.. Θεότρελλοι!..

Κι' ἔδειξε στὸν κάμπο τὸ ἀγγλικὸ ἱππικὸ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ κάμῃ ἐπέλαση πάνω στὸν τεράστιον ὄγκο τοῦ ρωσσικοῦ στρατοῦ ποὺ ἦταν σὲ παράταξη μάχης.

Ὁ Δόρδος Ράγκλαν, παρεξηγῶντας μιὰ κίνηση τοῦ ἐχθροῦ, νόμισε πὼς θὰ περναν τὰ κανόνια ἀπ' τὰ ὀχυρώματα τῆς Μπαλακλάβας κι' ἔστειλε διαταγὴ στὴν ταξιαρχία τοῦ Λόρδου Κάρδιγκαν νὰ ἐπιτεθῇ. Αὐτὸ ἦταν, ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Κανρομπέρ, μιὰ ἡρωικὴ τρέλλα, ποὺ γι' αὐτὴν θὰ μιλοῦν πολὺν καιρὸν ἀκόμη τὰ πολεμικὰ χρονικά.

Οἱ ἀγγλικοὶ οὐλαμοὶ βυθιζόνταν σὲ ἀληθινὸ ἠφαίστειο. Ἀψηφῶντας τὶς σφαῖρες ποὺ διασταυρωνόνταν ἀπάνω τους, οἱ Ἐγγλέζοι σπάθιζαν τοὺς Κοζάκους, παρέσυραν τὸ Ρωσσικὸ ἱππικὸ κι' ἐκάλπαζαν κατ' εὐθεῖαν ἐμπρός: ἔπρεπε νὰ σωθοῦν τὰ κανόνια. Μὰ ὁ ρωσσικὸς ὄγκος ἦταν ἰσχυρός. Οἱ κοζάκοι ἀνασυντάχθηκαν, ἐπλευροκόπησαν τοὺς Ἐγγλέζους, ἐνῷ τὸ πυροβολικὸ τοὺς ἔστελνε βροχὴ ἀπὸ μυδράλλια.

Τότε ὁ στρατηγὸς Μορρὶς γύρισε στὸν στρατηγὸ Ἀλλονβίλ ποὺ διοικοῦσε τὸ ἀφρικανικὸ ἱππικό:

—Βλέπω πὼς πρέπει νὰ δουλέψουν καὶ τὰ δικά μας

«Εἶχαν τὰ ὅπλα κρεμασμένα στὸν ὦμο καὶ κρατοῦσαν ἀπὸ ἕνα κοφίνι...» (Σελ. 265, στ. α'.)

τὰ σπαθιά, στρατηγέ, γιατὶ ἀλλοιῶς οὔτ' ἕνας Ἐγγλέζος δὲ θὰ γυρίσῃ ζωντανός.

—Θὰ δουλέψουν! ἀπάντησε ἁπλὰ ὁ Ἀλλονβίλ.

Ἔβγαλε τὸ σπαθί του, ἔδωκε τὸ σύνθημα καὶ δυὸ οὐλαμοὶ ὁρμησαν πίσω του. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δευτέρου κάλπαζε ὁ Ἑρρίκος

Τρέχοντας σὰν ἀστραπή, τὸ Ἀφρικανικὸ ἱππικὸ πέρασε πίσω ἀπ' τοὺς ρώσσους πυροβολητὲς κι' ὕστερα, λοξοδρομῶντας αἰφνίδια, ἔπεσε ἀπάνω τους καὶ τοὺς ἐσπάθισε στὶς ἴδιες τις θέσεις τους. Τέλος ὁρμησε πάνω στὰ δυὸ τάγματα τοῦ Βλαδιμήρου, κι' ἀφοῦ ἐλευθέρωσε τὰ λείψανα τοῦ Ἀγγλικοῦ ἱππικοῦ, γύρισε πίσω μαζί τους.

Ἀπ' τὰ ἑφτακόσια ἄλογα τοῦ ἀγγλικοῦ ἱππικοῦ γύρισαν μόνο διακόσια. Ὁ λόρδος Κάρδιγκαν, ποὺ πολέμησε στὴν πρώτη γραμμή, σώθηκε σὰν ἀπὸ θαῦμα.

Ἡ μέρα αὐτὴ ἦταν ἀπ' τὶς ἐνδοξότερες μέρες τοῦ 4ου τῶν Ἀφρικανῶν κυνηγῶν.

Τὸ ἴδιο βράδυ ὁ Πέτρος, ἐλαφρὰ πληγωμένος στὴ γάμπα, ὀνομάσθηκε λοχίας καὶ ὁ Καρδινιὰκ τὸν κάλεσε στὴ σκηνὴ νὰ φάῃ μαζὶ γιὰ νὰ βρέξουν τὰ γαλόνια.

—Ἔλα, μικρέ, καλὰ τὰ κατάφερες, τοῦ εἶπε. Φαντάζομαι πὼς ξέρεις τώρα πιὰ τί θὰ πῇ πειθαρχία καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ σκαρώσῃς καινούργιες ἱστορίες.

—Ἄ, κάθε ἄλλο! Τοὐλάχιστο ὅσο βρισκόμαστε σ' ἐκστρατεία!

Ὁ ταγματάρχης ἔβαλε τὰ γέλια.

—Ναί, τὸ ξέρω, εἶπε. Ὅλα τὰ στραβόξυλα σὰν καὶ σένα, στὸ στρατῶνα ὅλο ἱστορίες δημιουργοῦνε κι' ἔχουν στενὴ γνωριμιὰ μὲ τὸ πειθαρχεῖο. Μὰ στὸν πόλεμο γίνονται κι' πειθαρχικοὶ καὶ ἥρωες σωστοί. Τὸ δυστύχημα ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ στρατῶνα εἶν' ὁ κανόνας, ἐνῷ ἡ ἐκστρατεία εἶν' ἡ ἐξαίρεση... Καὶ μὲ τὸ ρούσσικο ἀλογάκι σου, πῶς τὰ πηγαίνεις;

—Μὲ τὸν Ἀζόφ; θαυμάσια! Ἄλλαξε ἀφεντικὸ σὰ νὰ μὴν ἔκανε στὴ ζωή του ἄλλη δουλειὰ ἔξω ἀπ' αὐτή. Κι' ἀλήθεια, τὸν παλιό του ἀφεντικό, τὸ γέρο ρῶσσο ὑπαξιωματικό, τὸν ξανάειδα στὴν πυροβολαρχία τὴν ὥρα ποὺ κάναμε τὴν ἐπέλαση.

—Εἶσαι βέβαιος;

—Βεβαιότατος! Πρῶτα-πρῶτα εἶναι γκρίζος καὶ γνωρίζεται. Ὕστερα παρατήρησα καὶ μιὰν ἄλλη λεπτομέρεια ποὺ μοῦχε κάνει ἐντύπωση καὶ τὴν ἄλλη φορά: Καθὼς ἔφθασα κοντὰ στὸ βλητοφόρο, τὸν εἶδα νὰ δείχνῃ μὲ λύσσα τοὺς Ἄγγλους δίνοντας προστάγματα στοὺς ἄντρες του. Ὕστερα, ὅταν μᾶς εἶδε ἐμᾶς, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ μιὰν ἅμαξα καὶ δὲ σάλεψε οὔτ' ἔρριξε πιστολιά.

—Ὥστε, καθὼς μοῦ τὰ λές, ὁ γέρος δὲ μᾶς ἔχει καὶ τόσο στὸ στομάχι.

—Ὡσισμένως! Κι' αὐτὸ εἶναι ποὺ μὲ παραξενεύει. Ἰδέως δὲν λησμονῶ τὴν καλοσύνη ποὔδειχνε τὸ βλέμμα του ὅταν μοῦδινε τ' ἄλογό του, στὴ μάχη τοῦ Ἄλμα. Τότε ἐγὼ θὰ μποροῦσα μιὰ χαρὰ νὰ τὸν τρυπήσω μὲ τὴ λόγχη μου. Μὰ δὲν τόκαμα... Καὶ λέω πῶς θὰ μὲ γνώρισε.

—Θὰ γνώρισε τ' ἄλογό του.

—Πολὺ πιθανό. Πάντως ἂν εἴχαμε καιρὸ νὰ μιλήσουμε ἔστω κι' ἕνα λεπτό, θὰ τοῦδινα τὸ δισάκκι του καὶ τὸ πορτοφόλι του.

—Τί πορταφόλι;

—Ἀλήθεια, ταγματάρχα μου, δὲ σᾶς τόπα: βρῆκα μέσα κάτι πράγματα, θαρρῶ θρησκευτικά. Ἕνα χαρτὶ ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς ἐνδιαφέρει, ἂν καὶ γραμμένο ρωσσικά. Τἄλλα εἶναι εἰκόνες ἁγίων... Πάω νὰ σᾶς τὸ φέρω.

Ὁ Πέτρος ἔτρεξε ὥς τὴ σκηνή του κι' ἔφερε ἕνα μικρὸ πορτοφόλι ἀπὸ χοντρὸ πεταλ' ποὔκλεινε μ' ἕνα λουριδάκι.

Εἶχε τὶς εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου.

Ἐαφνικὰ τὸ μάτι τοῦ ταγματάρχη ἔπεσε σὲ μιὰν ἄλλη εἰκόνα, ποὺ προσπαθῶντας νὰ διαβάσῃ τὴν ἑλληνικὴ ἐπιγραφή της, ἔδειξε μιὰν ἔκπληξη.

—Διαβολε! εἶπε. Μοῦ τὄλεγαν, μὰ δὲν τὸ πίστευα!

—Τί πράγμα, ταγματάρχα μου;

—Ἐέρεις τί παριστάνει αὐτὴ ἡ εἰκόνα, ποὺ τὴν πέρασες γιὰ εἰκόνα ἁγίου;

—Τὸ καπέλλο αὐτὸ δὲ μοιάζει γιὰ καπέλλο ἁγίου: θἄλεγε κανεὶς πὼς εἶναι καπέλλο στρατηγοῦ.

—Ἀκριβῶς! Ἡ ἀεχνη αὐτὴ προσωπογραφία εἰκονίζει τὸν Ναπολέοντα, μὲ τὸ θρυλικὸ καπελλάκι.

—Τὸν Ναπολέοντα! τὸ νουνό σας;

—Τὸ νουνό μου!

—Μὰ πῶς; Αὐτὸ εἶναι γιὰ νὰ τὰ χάσῃ κανείς!

—Ὄχι καὶ τόσο: Ἐγὼ ἤξερα ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε ἀφίσει ζωηρὰ ἴχνη ἀπ' τὸ πέρασμά του ἀπ' τὴ Ρωσσία. Τὸ λαϊκὸ πνεῦμα εἶχε πλέξει ἕνα θρύλο γύρω ἀπ' τὄνομά του κι' ἀκόμα σὲ πολλὰ χωριάτικα σπίτια ἡ εἰκόνα του κρέμεται δίπλα στὴν εἰκόνα τοῦ τσάρου.

—Ὥστε καὶ τὸ χαρτὶ αὐτὸ ἴσως μιλεῖ γι' αὐτόν.

—Πολὺ πιθανό, θὰ πῶ στὸ διερμηνέα τοῦ στρατηγείου νὰ μοῦ τὸ μεταφράσῃ.

Μερικὲς μέρες ἀργότερα, ὅταν ὁ Πέτρος εἶχε ξεχάσει αὐτὴ τὴ συζήτηση, ὁ ταγματάρχης τὸν φώναξε ἀπὸ μακρυά, κρατῶντας στὰ χέρια τὸ κίτρινο παλιὸ χαρτί.

—Ποῦ νὰ φαντασθῇς, Πέτρο, πόσο ἐνδιαφέροντα πράγματα εἶχε τὸ χαρτὶ ἐκεῖνο, π' ὀλίγο ἔλειψε νὰ τὸ κρατήσῃς δίχως νὰ μοῦ τὸ δώσῃς!

Ὁ Πέτρος κοίταξε ἐρωτηματικά.

—Φαντάσου ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν πατέρα!

—Γιὰ τὸ Συνταγματάρχη; Τί λέτε;

—Αὐτὸ ποὺ λέω. Ἄκουσε τὴ μετάφραση.

«Ἐγώ, ὁ Φεντὸρ Μοχίλοφ, γιὸς τοῦ Βασίλιεφ Μοχίλοφ, πρὶν ἐμφανισθῶ στὸ ὑπέρτατο Δικαστήριο τοῦ Ὑψίστου, ἀφίνω στὸν ἔγγονό μου Ἰβὰν Μοχίλοφ τὴν τελευταία θέλησή μου:

»Στὸν ἅγιο πόλεμο, ὅπου ἔχασα τὸν ἀγαπημένο μου γιό, μοῦσωσε τὴ ζωὴ ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ μεγάλου Αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων: λέγεται Γιάννης Καρδινιάκ. Τ' ὄνομά του εἶν' εὐλογητὸ ἀπ' τὴν οἰκογενειά μου καὶ θέλω νὰ εἶναι εὐλογητὸ ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ ἀπ' ὅλους τοὺς ἀπογόνους μου.

»Ὁ Οὐρανὸς μοῦδωσε τὴν εὔνοια νὰ τοῦ σώσω καὶ γὼ τὴ ζωή, στὸ φοβερὸ ἐκεῖνο χειμῶνα τοῦ πολέμου, ὅπου τόσοι Γάλλοι θάφτηκαν σ' τὰ χιόνια. Μὰ ἡ εὐγνωμοσύνη μου σ' αὐτὸν καὶ στὸν Μεγάλο Ναπολέοντα ποὺ πῆρε ἐκδίκηση γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ μου, δὲ θὰ σβύσῃ ποτὲ καὶ θέλω νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ στοὺς ἀπογόνους μου, γιὰ τοὺς ἀπογόνους τοῦ μεγαλόψυχου γάλλου ἀξιωματικοῦ.

»Ἀφίνω λοιπόν, σὰν ἱερὸ κληροδότημα στοὺς ἀπογόνους μου αὐτὴ τὴν εὐγνωμοσύνη. Τοὺς παρακαλῶ νὰ εἶναι φίλοι τῶν Γάλλων κι' ὅπου βροῦν ἀπογόνους τοῦ Καρδινιὰκ νὰ τοὺς σεβασθοῦν ὅπως σέβομαι ἐγὼ τὸν ἴδιο.

»Βίλνα, ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, στὰ 1831».

Ὁ Πέτρος ἄκουσε τὸ ἔγγραφο μὲ ἀπερίγραπτη συγκίνηση. Γιατὶ τὄνομα Μοχίλοφ δὲν τοῦ ἦταν ἄγνωστο.

Εἶχε ἀκούσει πολλὲς φορές, στὸ σπίτι τῶν βαπτιστικῶν τοῦ Ναπολέοντος, τὴ λεπτομέρεια αὐτὴ τῆς ἱστορίας τοῦ Συνταγματάρχη Καρδινιάκ. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς τὴν εἶχε μάλιστα ἀναφέρει στὰ πολὺ σύντομα ἀπομνημονεύματά του, ποὺ εἶχε γράψει στὰ τελευταῖα του χρόνια καὶ ποὺ οἱ γιοί του τὰ φύλαγαν μὲ θρησκευτικὴ προσοχή. Ὁ συνταγματάρχης προσκολλημένος τότε στὸ ἐπιτελεῖο τοῦ Αὐτοκράτορος, βρῆκε μιὰ μέρα στὴν αὐλὴ μιᾶς ρωσσικῆς καλύβας τὸ γέρο Μοχίλοφ, δεμένον σ' ἕνα δέντρο ἀπὸ μερικοὺς στρατιῶτας τῆς Ἰταλικῆς μεραρχίας, ποὺ ἦταν ἕτοιμοι νὰ τὸν τουφεκίσουν. Σκότωσε τὸν ἕναν κι' ὁδήγησε τοὺς ἄλλους στὸν Αὐτοκράτορα, ποὺ διέταξε νὰ τοὺς τουφεκίσουν κι' ἀποζημίωσε τὸ γέρο Ρῶσσο ἀπ' τὸ ἰδιαίτερο ταμεῖο του.

—Ὥστε, εἶπε ὁ Πέτρος, ὁ ἀφέντης τοῦ ἀλόγου μου, ἦταν ὁ Ἰβάν, ὁ ἔγγονος τοῦ μουζίκου.

—Σύμφωνα μὲ τὴν ἡλικία ποὺ λὲς πὼς εἶχε, αὐτὸς πρέπει νἆναι. Στὰ 1812 ἦταν ἑφτὰ-ὀχτὼ χρόνων, τώρα πρέπει νἆταν καὶ πενῆντα.

—Εἶναι μερικὲς συμπτώσεις ποὺ τὶς φέρνει ἡ Θεία Πρόνοια... Ποῦ νὰ τὸ φανταζόταν ὁ καϊμένος ὁ Ἰβὰν πὼς ἀνάμεσα στοὺς ἱππεῖς ποὺ σπάθιζαν τοὺς ρώσσους πυροβολητάς, ἦταν ὁ γιὸς τοῦ συνταγματάρχη Καρδινιάκ! Ἀλλὰ θαρρῶ πὼς θὰ προσπαθήσετε νὰ τὸν γνωρίσετε, ταγματάρχα μου, δὲν εἶν' ἔτσι;

—Ναί, θὰ τὸν ζητήσω μὲ τὴν πρώτη ἀνακωχή.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

GREEN

Αὐτὸ εἶναι κάτι πολὺ πράσινο· μοῦ θυμίζει μιὰ βραδιὰ μέσα στὸ δάσος, κοντὰ στὴ λίμνη μὲ τὶς κοιμισμένες ὑμφαῖες καὶ τὰ καλάμια, ποὺ ἀκινητοῦσαν κάτου ἀπὸ ἕνα φεγγάρι ἐκστατικό. Ἦταν δυὸ βατράχια ποὺ τραγουδοῦσαν μέσα στὴ νύχτα, σὰ νὰ διηγόταν ἱστορίες ἐπικῶν μαχῶν. Καὶ πηδοῦσαν τόσο φαιδρὲς καὶ τόσο φεγγερὲς οἱ ἀνταύγειες ἀνάμεσα στὰ σκοτεινὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων, ποὺ δὲ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῇ, ἂν δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα ὄνειρο γεμάτο παράδοξη γοητεία.

Αὐτὸ εἶναι κάτι πολὺ πράσινο, σὰν ἕνα τεράστιο σκιερὸ φύλλο, ποὺ ἁπλώνεται κάτου ἀπὸ τὸ φεγγάρι μέσα στὴ νύχτα, ποὺ κάνει ν' ἀντιβοῦν σιγηλὰ ὅλες οἱ συναυλίες τῶν νυκτερινῶν ἀνέμων καὶ ποὺ φρίσσει ἀπὸ μιὰ προσδοκία πολὺ φλογερή. Θὰ ἔπ ἐπε νὰ τὸ διηγοῦνται μεταξύ τους, δίπλα στὰ δροσερά, χλωρὰ καλάμια, τὰ βατράχια ποὺ πηγαινοέρχονται μέσ' στὸ νερὸ κι' ἐξαντλοῦνται σὲ τέτοια καταπληκτικὴ φλυαρία.

Καθὼς τὸ σκέπτομαι, νομίζω πὼς ἀκούω κλαγγὲς σπαθιῶν μέσ' σὲ μιὰ νύχτα πολὺ πράσινη, μέσ' σ' ἕνα κοιμισμένο δάσος· τὸ φεγγάρι μοῦ φαίνεται σὰν ἕνα τεράστιο κομμάτι σμαράγδου κι' ἡ ἀκύμαντη ἐπιφάνεια τῶν νερῶν σὰν ἕνας ἀπροσδιόριστος καθρέφτης, γεμάτος ἀνταύγειες κι' ἀνταναχλάσεις. Μοῦ θυμίζει ἀκόμα ἕνα τραῖνο ποὺ σφυρίζει θυμωμένο ἀνάμεσα στὰ ὁλάνοιχτα στέρνα τῶν βουνῶν· μοῦ θυμίζει μιὰ κορφὴ ποὺ ἀνέβηκα κάποτε, μιὰ μακρινὴ ἡμέρα μελαγχολικοῦ φθινόπωρου, ὅταν ἤθελα νὰ χορτάσω ἀπὸ τὸ θέλγητρο τῶν πανύψηλων βουνῶν, ἀπὸ τὸ θέαμα τῶν ἀκαταμέτρητων ὁλοπράσινων κάμπων.

Εἶναι τὸ ἐξώφυλλο ἑνὸς παιδιάτικου παλιοῦ βιβλίου· τὸ κρατῶ ἀσυναίσθητα στὰ χέρια καὶ τὸ ξεφυλλίζω μέσ' στὸ σκοτάδι καταλαβαίνω, τὸ ξέρω καλά, πὼς ἔχει πολὺ πράσινο ἐπάνω του, μιὰ εἰκόνα γεμάτη πράσινες ἀποχρώσεις· μὰ δὲ θυμοῦμαι πιὰ καθαρὰ τί παριστάνει ἡ εἰκόνα αὐτή. Μὲ τὰ κομμάτια τῶν ἀναμνήσεων, προσπαθῶ νὰ τὴν ξαναφκιάσω μέσ' στὸ μυαλό μου· μὰ δὲν καταφέρνω νὰ σκεφθῶ τίποτε πιὸ καθαρισμένο ἀπὸ ἕνα πελώριο πράσινο φύλλο καὶ κάποιες ἄλλες φαντασιοπληξίες, ποὺ εἶναι γνώριμες, βέβαια, μονάχα στὰ πολὺ μικρὰ παιδιά.

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΨΕΥΤΙΕΣ ΤΟΥ ΜΥΓΧΑΟΥΖΕΝ

ΙΖ'.

Οἱ Ἀρκούδες τοῦ Βόρειου Πόλου

Πῆγε καὶ στὸ Βόρειο Πόλο ὁ φιλαλήθης βαρῶνος Μυγχάουζεν. Κι' ἰδοὺ πῶς διηγεῖται ὁ ἴδιος τὰ συμβάντα του κεῖ πέρα μὲ τὶς ἄσπρες Ἀρκούδες.

«Ὅταν ὁ πλοίαοχος Φίππ, ποὺ ἔγεινε ὕστερα λόρδος Μούλγραβ, ξεκίνησε γιὰ νἀνακαλύψῃ τὸ Βόρειο Πόλο, τὸν ἀκολούθησα κι' ἐγὼ σὰν ἀξιωματικὸς τῆς ἀποστολῆς μὰ καὶ σὰν προσωπικός του φίλος.

Ἐφθάσαμε λαμπρὰ στοὺς πάγους. Καὶ μιὰ μέρα, καθὼς κοίταζα ἀπὸ τὸ καράβι μας μὲ τὸ τηλεσκόπιό μου,—τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἐγγλέζικο τηλεσκόπιο, ποὺ εἶχα καὶ στὴν πολιορκία τοῦ Γιβραλτάρ,—εἶδα δυὸ μεγάλες ἄσπρες ἀρκούδες, ποὺ παλέβανε σ' ἕνα παγοβούνι. Τὸ παγοβούνι αὐτό,—σὰ νὰ λέμε ἕνα νησὶ ἀπὸ πάγο μέσ' στὴ θάλασσα,—ἦταν πολὺ πιὸ ψηλὸ ἀπ' τὰ κατάρτια μας καὶ βριοκόταν σὲ ἀπόσταση μισῆς λεύγας.

«Πῆρα ἀμέσως τὴν καραμπίνα μου, τὴν κρέμασα στὸν ὦμο μου μὲ τὸ λουρί της καὶ ξεκίνησα γιὰ νἀνεβῶ στὸ παγοβούνι. Ἄμα ἔφθασα στὴν κορφή, εἶδα πὼς ἡ ἐπιχείρησή μου ἦταν πολὺ δύσκολη καὶ φοβερὰ ἐπικίνδυνη. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀπαντοῦσα ρήγματα πλατυά, ποὺ τὸ βάθος τους ἦταν ἀμέτρητο. Αὐτὰ μοῦ ἔκοβαν τὸ δρόμο κι' ἔπρεπε νὰ τὰ περνῶ πηδῶντας. Ἀλλοῦ ἡ ἐπιφάνεια

τοῦ πάγου ἦταν ἴσια καὶ γυαλιστερὴ σὰν καθρέφτης, ὥστε κάθε στιγμὴ γλυστροῦσα κι' ἔπεφτα.

«Ὡστόσο πλησίαζα τὶς ἀρκούδες, ποὺ δὲν ἐπάλεβαν ὅπως μοῦ φάνηκε στὴν ἀρχή, ἀλλὰ ἔπαιζαν σὰν καλὲς φίλες. Καὶ συλλογιζόμουν τὶ ἀξία θὰ εἶχαν οἱ γούνες τους, γιατὶ οἱ ἀρκούδες ἐκεῖνες ἦταν πιὸ μεγάλες κι' ἀπὸ βώδια. Ἄξαφνα τὸ δεξί μου πόδι γλύστρησε καὶ ξαπλώθηκα στὸν πάγο ἀνάσκελα. Μὰ τὸ πέσιμό μου ἦταν τόσο ἄσχημο, ὥστ' ἔμεινα κεῖ χάμου λιγοθυμισμένος ὥς μισὴ ὥρα.

«Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἔκπληξή μου, ὅταν συνῆλθα κι' εἶδα πὼς ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ ἐκεῖνες ἀρκούδες ποὺ εἶχα βάλει στὸ μάτι τὶς γούνες τους, μὲ εἶχε γυρίσει μπρούμυτα καὶ προσπαθοῦσε νὰ μὲ σηκώσῃ ἀπὸ τὴ ζώνη τοῦ παντελονιοῦ μου, ποὺ ἦταν πέτσινη κι' ὁλοκαίνουργη, γιὰ νὰ μὲ κουβαλήσῃ ποιὸς ξέρει ποῦ!.. Κατάφερα νὰ βγάλω τὸ μαχαίρι μου ἀπὸ τὴν πλαγινὴ τσέπη καὶ νὰ τῆς δώσω στὸ πισινὸ πόδι μιὰ μαχαιριὰ ποὺ τῆς ἔκοψε τρία δάχτυλα.

«Μάφησε ἀμέσως, μουγγρίζοντας φριχτὰ ἀπὸ τὸν πόνο. Ἐγὼ τότε, καθὼς ἔφευγε κουτσαίνοντας, τῆς ἔρριξα μιὰ μὲ τὴν καραμπίνα καὶ τὴν ξάπλωσα στὸν πάγο ξερή. Ὁ κρότος ὅμως τῆς τουφεκιᾶς μου ξύπνησε χιλιάδες ἄλλες ἀρκούδες, ποὺ κοιμόνταν ἐκεῖ ὁλόγυρα στὸν πάγο, ὥς μισὸ μίλλι μακριά, κι' ὅλο αὐτὸ τὸ ἄσπρο πλῆθος ἄρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ μέρος μου, μὲ βῆμα βαρὺ ἀλλὰ γρήγορο.»

Πῶς ὁ βαρῶνος Μυγχάουζεν τὰ ξεμπέρδεψε μὲ τόσες ἀρκοῦδες, θὰ ἰδοῦμε μεθαύριο.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΠΑΓΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΧΙΟΝΙ

Ἀγαπητοί μου.

ΠΟΧΤΕΣ, στὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς, λίγο ἔλειψε νὰ μὲ παρασύρῃ... κανέν' αὐτοκίνητο;.. Ὄχι, ἕνα καροτσάκι! Ἦταν ὅμως φορτωμένο πάγο, ἀσκέπαστο, ἀπροφύλακτο ὁλωςδιόλου· κι' ὁ ἥλιος ἔκαιγε πολύ· φυσικὰ λοιπόν, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔσερνε τὸ καροτσάκι αὐτό, βιαζόταν νὰ φτάσῃ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ φορτίο του. Γι' αὐτὸ ἔτρεχε, ἔτρεχε, χωρὶς νὰ βλέπῃ μπροστά του. Ἐφώνιζε μόνο: «Βάρδα ἐμπρός! ἐμπρός!.. κύριος!..» Ἔτσι, μαζὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους «κυρίους», κόντεψε νὰ πάρῃ σβάρνα καὶ μένα.

Στὴν ἀρχὴ θύμωσα. Ἔτσι τρέχουν σ' ἕνα τόσο περαστικὸ δρόμο; Ποῦ εἶναι ἡ Ἀστυνομία, ποὺ προσδιορίζει μὲ τόση ἀκρίβεια τὰ χιλιόμετρα τῶν «κινητῶν» μέσα στὴν πόλη; «Κινητὸ» δὲν εἶναι καὶ τὸ καροτσάκι; Καὶ δὲν μπορεῖ, ὅταν τρέχῃ ἔτσι, νὰ σκοτώσῃ κι' αὐτὸ σὰν ταχυδρόμο αὐτοκίνητο;..

Ἅμα εἶδα ὅμως τὸ φορτίο του,— γιατὶ δὲν πρόφτασα νὰ τὸ ἰδῶ ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή,—κατευνάστηκα. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει δίκιο, εἶπα. Νά, ὁ πάγος του λυώνει στὸν ἥλιο καὶ τὸ καροτσάκι του «κάνει νερὰ» σὰν παλιόβαρκα. Καὶ τρέχει νὰ βρῇ σκιά, νὰ τὸν γλυτώσῃ. Ἄ, ἔχει δίκιο! Ὑπάρχει πιὸ χρήσιμο, πιὸ πολύτιμο πρᾶγμα, τώρα τὸ καλοκαίρι, ἀπὸ τὸν πάγο;.. Νά, αὐτὸ τὸ φορτίο ποὺ κινδυνεύει. Πότους θὰ σώσῃ ἂν σωθῇ, πόσους θὰ δροσίσῃ, θὰνακουφίσῃ, θὰ ζωογονήσῃ! Εἶναι τὸ ποθητὸ κρύο μέσα στὴ ζέστη, ἡ δροσιὰ μέσα στὴ λαύρα, ἡ σωτηρία στὸ μαρτύριο, ἡ ζωὴ στὴ νέκρα, στὸ θάνατο. Γιατὶ κι' ἀπρώστους ἀκόμα, ἑτοιμοθάνατους, ἴσως θὰ προλάβῃ. Ἂς τρέχῃ, χαλάλι του!

Κι' ἐξακολουθῶντας τὸ δρόμο μου,— τὸ καροτσάκι δὲν φαινόταν πιά,—συλλογιζόμουν τί ὑπηρεσίες προσφέρει στὸν ἄνθρωπο, καὶ μάλιστα στὸν κάτοικο, τὸν φυλακισμένο τῶν πόλεων, αὐτὸ τὸ τεχνητὰ παγωμένο νερό, καὶ τί μεγάλος εὐεργέτης στάθηκε ὁ χημικὸς ποὺ ἔκαμε αὐτὴ τὴν ἐφεύρεση! Γιὰ φανταστῆτε, ἀλήθεια, πόσο πολύτιμο πρᾶγμα εἶναι ὁ πάγος, ποὺ ἡ βιομηχανία σήμερα μᾶς τὸν προσφέρει τόσο ἄφθονο καί, σχετικά, τόσο φθηνό! Μᾶς κρυώνει τὸ νερό μας, τὸ κρασί μας, τὴ βυσσινάδα μας, τὴ λεμονάδα μας, τὰ φρούτα μας, τὰ γλυκίσματά μας. Μᾶς δίνει τὸ παγωτό, τὴν ἀμβροσία αὐτὴ τοῦ καλοκαιριοῦ, — κάποτε καὶ τοῦ χειμώνα. Διατηρεῖ τὰ τρόφιμά μας, ψάρια, κρέατα, τυριά, ὅ,τι θέλετε. Ποῦ θὰ βλέπαμε, ἄξαφνα, ψάρια στὴν Ἀθήνα μ' αὐτὴ τὴν πολυκοσμία, ἂν δὲν ἦταν τρόπος νὰ ἔρχονται ἀπὸ μακριά, διατηρημένα, σὲ κάσσες μὲ πάγο! Ἀμ ἡ ἰατρική; Σὲ πόσες περιστάσεις δὲν χρησιμοποιεῖ τὸν πάγο, σὲ πόσες ἀρρώστειες αὐτὸς δὲν εἶναι ἡ σωτηρία;

Φανταστῆτε ἀκόμη τὴν ἀνθρωπότητα τῶν πόλεων πρὶν ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἐφεύρεση, ποὺ ἀριθμεῖ λίγα χρόνια. Μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰταν ἀρκετὰ δυςτυχισμένη!.. Ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἂν καὶ δὲν εἶμαι γέρος σὰν τὸν παππού, πέρασα τὴν παιδική μου ἡλικία, στὴν πατρίδα μου, χωρὶς πάγο. Ἡ ἐφεύρεση δὲν εἶχε φτάσει ἀκόμα στὴ Ζάκυνθο, δὲν εἶχε γίνει ἐκεῖ παγοποιεῖο, οὔτε κἂν σὲ ἄλλο κοντινὸ μέρος, γιὰ νὰ μᾶς ἔρχεται πάγος ἕτοιμος. Ἔπιναμε τὸ νερό μας μόνο μὲ τὰ πήλινα κανάτια,—δὲν ἐκρύωνε ὅμως καθόλου τίς ἡμέρες ποὺ δὲν φυσοῦσε,—καὶ γιὰ νὰ κρυώνουμε τἄλλα μας πράγματα, καταφεύγαμε σὲ μέσα τόσο πρωτογενῆ ὅσο καὶ μπελαλίδικα.

Παραδείγματος χάρη στὸ πηγάδι. Ἐκεῖ μέσα κατεβάζαμε τὰ καρπούζια, τὰ πεπόνια καὶ τίς μποτίλλιες μὲ τὰ ποτά. Πόσες φορές, θυμοῦμαι, ἀγωνιστήκαμε νὰνασύρουμε ἕνα καρπούζι ποὺ λύθηκε μέσ' στὸ πηγάδι, ἢ πόσες φορὲς ξεβουλώθηκε μιὰ μποτίλλια καὶ τὸ κρασὶ ἀνακατεύτηκε μὲ γλυφὸ νερό! Ὅσο γιὰ τἄλλα, σταφύλια, σῦκα, ἀχλάδια καὶ καθεξῆς, τὰ κρυώναμε μὲ νερὸ τοῦ κανατιοῦ. Δὲν λέγω τώρα πὼς δὲν ἐκρύωναν ἀρκετά. Ἀλλὰ ποῦ τὸ «μεγαλεῖο» τῆς σημερινῆς φρουτιέρας, ποὺ παρουσιάζεται στὸ τραπέζι γεμάτη φροῦτα καὶ κομμάτια πάγου ἀνάκατα! Τέτοιες ἀπολαύσεις μᾶς ἦταν ὁλωςδιόλου ἄγνωστες τότε. Καί,—τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα,—δὲν τρώγαμε παγωτὸ παρὰ στὴ χάση καὶ στὴ φέξη.

Θὰ πῆτε: μ' ἀφοῦ δὲν εἴχατε καθόλου πάγο, πῶς τρώγατε παγωτό, ἔστω καὶ σπάνια; —Ἄ, ναί. Πάγος δὲν ὑπῆρχε, ὑπῆρχε ὅμως χιόνι. Καὶ τὸ μεγάλο βουνὸ τῆς Κεφαλονιᾶς, ὁ Αἶνος, μᾶς προμήθευε κάμποσο τὸ καλοκαίρι. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς δὲν τὄχαμε καθημέρα. Τὸ μικρὸ φορτίο τελείωνε πρὶν ἔρθῃ ἄλλο. Γιατὶ πότε καθυστεροῦσε τὸ βαπόρι, πότε δὲν ἐρχόταν τὸ καΐκι. Ὁπωςδήποτε, χάρις στὰ χιόνια τοῦ Αἴνου, τρώγαμε καὶ μεῖς κάπου-κάπου τὸ παγωτό μας, — κρέμα, βύσσινο, πεπόνι... Κι' ὁποθέτω ὅτι αὐτὸ θὰ γινόταν καὶ σ' ὅλες τὶς ἄλλες πόλεις, ποὺ εἶχαν Ζιχαροπλαστεῖα ἀλλὰ ὄχι ἀκόμα καὶ Παγοπριεῖα: προμηθευόνταν χιόνι ἀπὸ τὶς κορυφὲς τῶν πλησιέστερων ψηλῶν βουνῶν.

Βεβαιότατα ὅμως αὐτὸ γινόταν παντοῦ πρὶν ἐφευρεθῇ ὁ τεχνητὸς πάγος. Ἡ μεταφορὰ καὶ τὸ ἐμπόριο τοῦ χιονιοῦ ἀντικαθιστοῦσε τὴν βιομηχανία τοῦ πάγου. Ἀλλὰ μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε ἂν ἡ τότε εὐκολία εἶχε καμμιὰ σύγκριση μὲ τὴ σημερινή! Ὅπως στὴ Ζάκυνθο, παντοῦ ἀπάνω-κάτω, θὰ τελείωνε τὸ ἕνα φορτίο πρὶν φτάσῃ τἄλλο, γιατὶ πότε θὰ καθυστεροῦσε τὸ καΐκι, πότε τὸ βαπόρι, πότε τὸ τραῖνο, πότε τὸ ἁμάξι... Κι ἀφοῦ τὸ χιόνι δὲν θᾶταν τόσο εὔκολο καὶ τόσο ἄφθονο, δὲν θᾶταν βέβαια οὔτε τόσο φτηνό.

Ἡ εὐκολία τῆς παραγωγῆς ἔφερε τὴν ἀφθονία καὶ τὴν φτήνεια. Σήμερα ὑπάρχουν παγοποιεῖα καὶ στὶς μικρότερες πόλεις κι' ὁ πιὸ φτωχὸς ἄνθρωπος μαζὶ μὲ τἄλλα του ψώνια, μπορεῖ νἀγοράσῃ κι' ἕνα κομμάτι πάγο γιὰ τὸ σπίτι του, ἢ νὰ φάῃ στὸ δρόμο ἕνα γιάτσο ἢ νὰ πιῇ ἕνα ποτήρι παγωμένο νερό. Ἄ, μεγάλος εὐεργέτης αὐτὸς ποὺ βρῆκε τὸν πάγο!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Η ΑΝΘΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κας Α. ΖΕΝΝΕΒΡΑΙΗ
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'. (Συνέχεια)

Κι' ἔπεσε ἐξαντλημένη.

Τἄλλο πρωΐ, μιὰ ἀκτίνα τοῦ ἡλίου μπῆκε ἀπ' τὸ παράθυρο. Ἦταν μιὰ ὡραία μαρτιάτικη μέρα. Ὁ γιατρὸς εἶχε πῇ πὼς ἡ ἀρρωστη ἔπρεπε νἀναπνέῃ καθαρὸν ἀέρα. Κι' ἡ νοσοκόμα ἄνοιξε τὸ παράθυρο κι' ὁ ἥλιος πλημμύρισε τὴν Ἀνθούλα μὲ φῶς ποὺ τὴν ἀνάγκαζε νὰ κλείνῃ τὰ μάτια της.

Τὰ θελκτικὰ ἀρώματα τῆς ἄνοιξης ἐγέμιζαν τὴν καμαρούλα κι' ἡ ζωὴ φαινόταν σὰ νἄμπαινε κεῖ μέσα γιὰ νὰ διώξῃ τὴν ἀρρώστεια.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ Φραντὴς ἔφερε τὴν κόρη του στὴ σάλα. Μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ φιλοῦσε καθὼς τὴν κατέβαζε ἀπὸ τὴ σκάλα.

Τελος πάντων κάθε κίνδυνος πέρασε, ἡ Ἀνθούλα εἶχε σωθῇ! Κι' ἡ κυρὰ-Δεμάραινα μπόρεσε τότε νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι της, ποὺ τὸ εἶχε ἀφήσει τόσον καιρό.

Ὅταν ἡ Ἀνθούλα μπόρεσε νὰ σταθῇ ὀρθή, ἀπόρησε πῶς εἶχε ψηλώσει τόσο. Δὲν ἦταν πιὰ κοριτσάκι, ἦταν κορίτσι μεγάλο. Ἀδύνατη, ἀλήθεια, πολὺ ἀδύνατη καὶ χλωμή, ὅμως ὄμορφη πάντα.

Ἄρχισε νὰ βγαίνῃ περίπατο στὸ δάσος κι' ὁλοένα δυνάμωνε. Μόνο ποὺ δὲν μιλοῦσε σχεδὸν καθόλου. Ἦταν μελαγχολική...

Μιὰ μέρα, γυρίζοντας ἀπὸ τὸ δάσος ὅπου εἶχε κόψει ἕνα ὡραῖο λουλούδι, ἐκάθησε κι' ἔγραψε τοῦ φίλου της:

«Εἶμαι καλύτερα, Γιάννη μου, ἀλλὰ δὲν ἄρχισα ἀκόμα νὰ δουλεύω κι' ἔτσι ἔχω καιρὸ νὰ σοῦ γράφω. Ἐσὺ δὲν θἄβρισκες καιρὸ νὰ διαβάζῃς, ἂν σοῦ ἔγραφα ὅλα ὅσα λέω μὲ τὸ νοῦ μου ὁλημέρα.

«Ἔκοψα μιὰ βιολέττα ἀπὸ τὴ θέση ποὺ καθόμαστε οἱ δυό μας, τότε ποὺ ὁ Πάτροκλος ἔρριξε κοντά μας τὴν τουφεκιά. Σοῦ τὴν βάζω μέσα στὸ γράμμα μου.

«Γράφε μου πολλὰ σὺ ποὺ δὲν εἶσαι ἄρρωστος καὶ πές μου πῶς περνᾷς. Ἡ ψυχοκόρη τοῦ θειοῦ σου εἶναι ὄμορφη; Ὅταν θἄρθῃς, θὰ χαρῶ τόσο ὅσο λυπᾶμαι τώρα; Ὤ, θἀργήσῃ ἀκόμα νἀρθῇ ἡ μέρα ποὺ θὰ μὲ κάμῃ νὰ χαρῶ!..

***

Ὁ Γιάννης τῆς ἔγραφε κάθε Κυριακὴ ἕνα μεγάλο γράμμα ποὺ τῆς ἔλεγε τί εἶχε κάνει ὅλη τὴν ἑβδομάδα. Κι' ἡ Ἀνθούλα πάλι τοῦ ἔγραφε ὅ,τι γινόταν στὸ σπιτάκι της ἢ στὴ βίλλα: Ὁ πατέρας της ἔπιασε μιὰν ἀλεποῦ ποὺ τόλμησε νὰ μπῇ ὥς μέσα στὸ κοτέτσι... Ἡ Κοκκίνω γέννησε ἕνα μοσχαράκι... Ἡ Βασιλικὴ ἔκαμε χτὲς μιὰ ἔξοχη τυρόπητα...

Σ' ἕνα γράμμα του, ποὺ τὴν εὐχαρίστησε πάρα πολύ, ὁ Γιάννης τῆς ἔγραφε:

«Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μὴν τὸ καταλάβω πὼς ἤσουν ἄρρωστη!.. Καλὰ ἔκαμε ὅμως ἡ μητέρα μου ποὺ δὲν μοῦ τὸ ἔγραψε, γιατὶ θἄφευγα ἀμέσως νἀρθῶ μὲ τὰ πόδια νὰ σὲ ἰδῶ. Μὰ θὰ ξανάφευγα πάλι καὶ θὰ ξαναγινόταν ὁ χωρισμὸς ποὺ σπαράζει τὴν καρδιά... Καλύτερα, θὰ προσμένω ὅσο νἀρθῇ ἡ μέρα ποὺ θὰ γυρίσω μιὰ γιὰ πάντα, γιατὶ σοῦ δίνω ὑπόσχεση πὼς δὲν θὰ φύγω πιὰ ποτέ.

«Μὲ ρωτᾷς τί εἶναι ἡ ψυχοκόρη τοῦ θειοῦ μου. Εἶναι ὥς δεκοχτὼ χρονῶν κοπέλλα, νοικοκυρὰ ὅσο μπορεῖς νὰ φανταστῇς. Θἀρρῶ πὼς ἅμα τελειώσῃ ὁ ἀδελφός μου τὸ στρατιωτικό, θὰ τὴν πάρῃ. Μ' ἔχει σὲ καλό, γιατὶ μοιάζω, λέει, τοῦ ἀδελφοῦ μου

Ἡ Ἀνθούλα ἀνακουφίστηκε. Χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, εἶχ' ἕνα βάρος στὴν καρδιά, ποὺ τῆς τὸ σήκωσε τὸ γράμμα τοῦ φίλου της. Κι' ἄρχισε νὰ συμπαθῇ αὐτὴν τὴν ψυχοκόρη, τὴν Τριανταφυλλιά, ποὺ ἦταν δεκοχτὼ χρονῶν καὶ περιποιόταν τὸ Γιάννη μόνο γιατὶ ἔμοιαζε τοῦ ἀδελφοῦ του...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἡ Ἀνθούλα κάνει κι' ἄλλους εὐτυχισμένους.

Μόλις ἔγεινε καλά, ἡ Ἀνθούλα θυμήθηκε τοὺς φτωχούς της, ποὺ τόσον καιρὸ τοὺς εἶχε παραμελήσει. Ὅπως ἦταν τώρ' αὐτή, ἤθελε νὰ κάνῃ κι' ἄλλους εὐτυχισμένους. Καὶ τῆς ἦλθε ἡ ἰδέα νὰ παραχωρήσῃ στὸν Καρά, μὲ μικρὸ νοίκι, τὸ χτῆμα ποὺ εἶχαν ἀγοράσῃ ἀπὸ τὴ χήρα-Μάρθα.

Στὴν ἀρχή, ὁ Φραντὴς δὲν ἤθελε. Ἡ οἰκογένεια εἶχε μικρὰ παιδιά, θὰ τοὺς χαλοῦσαν τὸ σπίτι κι' ὁ Καρὰς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ καλλιεργῇ τὸ χτῆμα ὅπως ἔπρεπε. Μὰ ἡ Ἀνθούλα τὸν κατάφερε. Τοῦ θύμισε τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν κι' ἐκεῖνοι φτωχοί, καὶ δὲν εἶχαν σχεδὸν νὰ φᾶνε, κι' ὁ κακὸς ὁ Θάνος φοβέριζε νὰ τοὺς πετάξῃ στὸ δρόμο. Ἡ κυρία Λάντη βρέθηκε τότε καὶ τοὺς ἔσωσε. Ἔτσι κι' αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ σώσουν ἐκείνους τοὺς φτωχούς. Τί τἄθελαν τὰ περιττά; Εἶχαν τώραῖο τους σπιτάκι νὰ κάθουνται ἂς ἔδιαζαν στὸ ἄλλο τοὺς Καράδες μὲ τὰ παιδιά τους. Δὲν θὰ τὸ γκρέμιζαν βέβαια. Καὶ τὸ χτῆμα ὁ Καρὰς θὰ τὸ καλλιεργοῦσε κουτσὰ στραβά, δὲν θὰ τἄφινε ἔτσι. Γιατὶ δὲν ἦταν ἀκαμάτης..

—Ἂν πέθαινα, τοῦ εἶπε στὸ τέλος, δὲν θὰ σ' ὠφελοῦσαν, καθὼς μοῦ εἶπες, οὔτε τὸ σπίτι οὔτε τὰ χωράφια· καὶ θὰ τἄφινες νὰ ρημάξουν. Ἔ, τώρα ποὺ γλύτωσα καὶ ζῶ, γιὰ νὰ εὐχαριστήσωμε τὸ Θεό, ἂς δώσουμε στοὺς πιὸ φτωχοὺς ἀπὸ μᾶς λίγο ἀπὸ τὸ περίσσευμά μας! Τί νὰ τὰ κάμουμε μεῖς τὰ δυὸ σπίτια, καὶ τοῦτο καὶ τἄλλο, ἐνῷ αὐτοὶ οἱ δυστυχισμένοι βασανίζουνται στὸ παλιόσπιτο ποὺ κάθουνται καὶ πληρώνουν καὶ τόσο νοίκι;

«Τὰ παιδιὰ ἐγνώρισαν τὴν Ἀνθούλα καὶ τὴν περικύκλωσαν...» (Σελ. 269, στ. γ'.)

Ὁ Φραντὴς συγκινήθηκε, φίλησε τὴν κόρη του καὶ τῆς εἶπε:

—Καλά, κάνε ὅπως θέλεις!

Τότε ἡ Ἀνθούλα πῆγε νὰ βρῇ τοὺς Καράδες στὸ σπίτι τους.

Ὁ Καρὰς ἔκοβε πέτρες σ' ἕνα λόφο ἐκεῖ κοντά. Μ' ἕνα λοστὸ ἄνοιγε στὸν πελώριο βράχο μιὰ τρύπα, ἔβαζε μέσα δυναμίτη, ἄναβε τὸ φυτίλι καὶ σὲ λίγο ἀκουγόταν ἕνας μεγάλος κρότος καὶ ἕνα μέρος τοῦ βράχου ἔπαιζε, γινόταν κομμάτια. Ὁ Καρὰς τότε σήκωνε αὐτὲς τὶς πέτρες καὶ τὶς κουβαλοῦσε. Ἡ ἐργασία του ἦταν πολὺ κουραστικὴ καὶ προπάντων ὅταν ἔκαιγε ὁ ἥλιος.

Ἡ γυναίκα του ἔπλενε σὲ μιὰ μικρὴ σκάφη τὰ ροῦχα τῶν παιδιῶν. Αὐτὰ ἐγνώρισαν ἀμέσως τὴν Ἀνθούλα καὶ ἔτρεξαν κοντά της καὶ τὴν περικύκλωσαν. Ἕνα παιδὶ προσπαθοῦσε νὰ σηκώσῃ τὸ σκέπασμα τοῦ καλαθιοῦ της, γιὰ νὰ ἰδῇ τί εἶχε μέσα. Ὤ, δὲν εἶχαν ξεχάσει καθόλου τὴν καλὴ κοπέλλα ποὺ τοὺς εἶχε πάει, κείνη τὴν ἡμέρα, τὸ κουνέλι...

Ὁ Καράς, ἀφίνοντας τὴ δουλειά του, ἦρθε κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ κι' ἡ γυναίκα του, ἀνοῦ σκούπισε τὰ χέρια της στὴν ποδιά της, μπῆκε ἀκολουθοῦμενη ἀπὸ τὰ παιδιά.

—Κάθητε, κυρὰ-Ἀνθούλα, κάθησε νὰ ξαποστάσῃς. Ἔκαμες δρόμο καὶ φορτωμένη Πῶς νὰ μὴν κουραστῇς;

Κι' ἡ Καρίνα τῆς πῆρε τὸ καλάθι, γιὰ νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ βάρος, μὰ περισσότερο ἀπὸ περιέργεια κι' ἀνυπομονησία νὰ ἰδῇ τὸ περιεχόμενο.

Τὸ κατάλαβε ἡ Ἀνθούλα κι' εἶπε εὐθύς:

—Σᾶς ἔφερα λίγο κρέας, λίγο βούτυρο καὶ δυὸ τρία ψωμιά.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 16.

Εἴμαστε πάρα πολλοὶ μαθηταὶ στὴν τάξη κι' ἀποφασίσθηκε νὰ μᾶς χωρίσουν. Ἀδειανὴ κάμαρα ὅμως πουθενὰ δὲν ὑπῆρχε. Καὶ μᾶς παραχωρήθηκε ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν ἀπέραντη αἴθουσα τοῦ Γυμνασίου γιὰ νὰ γίνουν δύο τάξεις.

Μᾶς ἔκαμαν θρανία καὶ μεγάλα ξυλινα παραβάν, καὶ οἱ δύο τάξεις ἐσχηματίσθηκαν. Καὶ μιὰ Δευτέρα πρωτο-ἤγαμε. Μάθημα ὅμως δὲν κάμαμε!

Πρῶτα-πρῶτα ἡ μισὴ ὥρα πέρασε μὲ τὴν τοποθέτησή μας. Μαθηταὶ καὶ μαθήτριες συνενοηθήκαμε γιὰ νά... περάσῃ ἡ ὥρα χωρὶς μάθημα. Τακτοποιηθήκαμε ἐπιτέλους. Μὰ μολις ἄρχισε τὸ μάθημα, παρ! ἀνοίγει μὲ βρόντο ἡ πόρτα καὶ μπαίνουν βιαστικα τρεῖς μαθήτριες τῆς κέμπτης Γυμνασίου. Ἀπὸ τὴ σαστιμάρα τους, ἔμειναν ἀνοικτὰ τὰ στόματά τους κι' ὕστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα γιιθύρισαν ἕνα «παρντόν» κι' ἔφυγαν. Οἱ καϊμένες, συνήθιζαν τάρχονται νὰ διυβάζουν ἐκεῖ ποὺ ἔβρισκαν ἡσυχία καί, νομίζοντας τὴν ταξη ἄδεια, μᾶς κόπιασαν μεφυγαν ἄπρακτες.

Ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, ἐξακολουθήσαμε τὸ μάθημα. Ὅμως, ἀπὸ τη διπλανὴ τάξη, ἀκουόταν ὁ καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ποὺ ἐδίδασκε. Ἡ δυνατὴ φωνή του,—ποὺ οἱ λεπτοὶ ξύλινοι τοιχοι δὲν κατοροῦσαν νὰ ἐξουδετερώσουν,—ἐσκίοζε τὴ φωνὴ τοῦ δικοῦμας ποὺ ἔτυχε νὰ εἶναι καὶ βραχνός.

Ἐμεῖς διασκεδάζαμε μ' αὐτά, ὄχι ὅμως κι' ὁ καθηγητὴς ποὺ κατάλαβε τὴν προὐθεσή μας καὶ μᾶς φόρτωσε μάθημα... Ἀκόμα θυμᾶμαι τὶς ὧρες ποὺ διάβαζα...

Ἠλιογέννητη

ΑΠΟ ΕΝΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 9

Α'.

Γυρίζω πίσω τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς μου καὶ διαβάζω τὰ περασμένα: Σταματῶ στὶς σελίδες ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἱστορία τῆς ἀγαπημένης μου θείτσας. Ἦταν ὅμορφη ἡ «θεία Νιτσα μου» ὅπως τὴν ἔλεγα τότε. Μισο-λείνω τὰ μάτια μου καὶ φανερώνεται ὁλοζώντανη μπροστά μου. Νὰ την σὸ γραφεῖο της. Ἀκουμπᾶει τὸ χέρι σὸ τραπέζι καὶ κοιτάζει ἀφηρημένα στὸ παιράθυρο. Μελαγχολικὸ τὸ πρόσωπό της, θλιμμένο καὶ στὴ χαρά της ἀκομα. Τὰ βαθυκάσανα, ἀμυγδαλωτὰ μάτια της ὑγιὰ πάντα καὶ λομπερά. Ἔτσι, σ' αὐτὴ τὴν σκάση, ἔμοιαζε τὸ πρόσωπό της σον το μικρὸ ἀγαλματάκι τῆς «Θλίψης» ποὺ μοῦ χαρισε.

Κοτιλοβαίνω πόσο μεγάλη ἦταν ἡ λατρεία της σὲ μένα, γιὰ νὰ χωρισεῖ τὸ ἀγαλματάκι ποὺ τόσο τ' ἀγαποῦσε. Ὁ μπαμπάς της, τὸ εἶχε χαρίσει σὲ κείνην, τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς της. Τὸ πῆρε καὶ τ' ἀπίθωσε στὸ γραφεῖο της, στάθηκε μπροστά του καὶ τὸ θαύμαζε. Πῆγα κι' ἐγὼ μαζύ της καὶ τὸ κοιτοῦσα. Ἔτσι πολλὲς φορὲς σταθήκαμε οἱ δυὸ καὶ κοιτάγαμε χωμένοι σ' ἔκστασιν.

Μιὰ μέρα, καθὼς μὲ κρατοῦσε ἐπλωμένη στὴν ἀγκαλιά της, ἤθελα μοῦ κτύπησε τὸ κεφάλι στὸ ξύλο τῆς βιβλιοθήκης. Πόνεσα, προσπάθησα ὅμως νὰ κρύψω τὸν πόνο μου. Δὲν τὸ κατάφερα, γιατὶ τὰ μάτια μου βούρκωσαν χωρὶς νὰ θέλω. Καὶ στὰ μάτια της ἀργοσάλεψαν δυὸ δάκρυα ποὺ βιάστηκαν νὰ κυλίσουν — Σὲ χτύπησα, χρυσούλη μου, εἶπε,—σ' ἔκαμα ἡ ἀτρόκεστη νὰ πονέσῃς. Καὶ παρομέριζε τὶς μπούκλες καὶ φιλοῦσε τὸ κτυπημένο μέρος γιὰ νὰ περάσῃ ὁ πόνος.... Τῆς εἶπα, μὲ φωνὴ σταθερή, πὼς τίποτα δὲν ἔννοιωθα καὶ τὴν πῆρα νὰ πᾶμε σὸ γραφεῖο της, νὰ ἰδοῦμε τὸ ἀγαλματάκι. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, φιλώντας με τρυφερά, μοῦ τόδωσε γιὰ πάντα.

Τὴν ἀγαποῦσα πολὺ τὴ θείτσα μου. Δὲ μπορῶ νὰ ξεχωρίσω ἂν ἡ ἀγάπη ποὺ τῆς εἶχα, ἦταν μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε φι στὴ μαμμά ἢ τὴ γιαγιά μου. Ὅμως θυμᾶμαι πὼς ἔνοιωθα μια ξεχωριστὴ εὐχαρίστηση ὅταν, κρατῶντας μὲ πάνω της, μοῦ σιγοτραγουδοῦσε μὲ τὴ γλυκειὰ φωνή της. Καὶ μοῦ φαινόταν πάλι πὼς ὅταν ἔκεινη μοῦ χάϊδευε τὸ σγουρόμαλλο κεφάλι μὲ τὸ λευκό της χέρι, μοῦπαιρνε κάθε παιδιάτικη λύπη ἢ ἀνησυχία.

Τριανταφυλλένια

ΠΑΛΑΤΙΑ ΣΤΑ ΣΤΝΝΕΦΑ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 18

Ἀγαπητή μου,

Θαίρνω τὴν πέννα νὰ σοῦ γράψω... γιὰ ἕνα τρομερὸ πρᾶγμα ποὺ πάθα, —μὴν τρομάξῃς!— στ' ὄνειρό μου.

Τρέμει τὸ χέρι μου καθὼς πίσει ὁ νοῦς μου ἐκεῖ. Εἶδα πὼς πῆγα σὸ Φάληρο καὶ μπῆκα σὸ Αερο δρόμιο. Ἐκεῖ, χώρις νὰ ζητήσω κανενὸς τὴν ἄδεια, —φαντάσου ἀναίδεια,—ἔβαλα σὲ κίνηση τὸν moteur ἑνὸς ἀεροπλάνου κ' ἐκίνησα γιὰ τοὺς... οὐρανούς.

Καθὼς πήγαινα νὰ βγῶ ἀπὸ τὴν πόρτα, ἕνας σκοπὸς μοῦ φώναξε «Ἀλτ!» μὰ ἤταν τόσο χ ζό., ποὺ ὡς που νὰ τελειωσῃ τὴ λέξη ἐγὼ εἶχα πετάξῃ ψηλά. Ἀνέβαινα, ἀνεβαινα.. Ξ φνου κουτουλοῦ σἕνα στερεὸ σῶμα... γυρίζω καὶ τὶ νὰ δῶ; ἕνα ἀρ.ιο παλατι πάνω στὰ σύ νεφα!...

Μ' ἕνα πήδημα, βγαίνω ἀπὸ τὸ ἀεροπλανο καὶ ἑτοιμαζομαι νὰ τὸ σεργιανίσω... Μὰ μολις εἰχακανει δύο βήματα, καὶ ἄρχισα να βουλιῶ.. Τὶ ἤτανε; —Εἶχε ἀρχίσει τὸ σύνεφο νὰ λυώνῃ— καὶ τώρα πιὰ κρεμώμουν στὸ κενό... Ἄρχισα νὰ κλωτσῶ καὶ νὰ κινῶ τὰ χέρια μου πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις Μάταιες προσπάθειες! Καὶ μὲ ἀγωνία ἔβλεπα πὼς θἄπεφτα νὰ συντριβῶ στὴ γῆ...

Ξάφνου ἄκουσα μιὰ τρομερὴ φωνή.. ξυπνῶ καὶ τὶ νὰ δῶ; ἀπὸ τὶς πολλὲς κλωτσιὲς εἶχα πετάξει χάμω τὸν ἀδελφό μου, ποὺ κοιμόταν δίπλα μου!

Παύω ἐδῶ, γιατὶ ἀκόμα τὸ χέρι μου τρέμει...

Σμύρνη

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 7

Δὲν ἀκούεται πλέον ἡ δυνατὴ φωνὴ τοῦ ψάλτη, οὔτε ἡ δέησή τοῦ παπᾶ, μήτε οἱ ἀναστεναγμοὶ τῶν γέρων ποὺ σταυροκοπιοῦνται. Ἀπὸ τότε ποὺ ἡ κοινούρια ἐκκλησία τῆς συνοικίας ὕψωσε τὸ ἐπιβλητικὸ παράστημα της, τὸ παλιό μας ἐκκλησακι ἔμεινε γυμνὸ καὶ ἔρημο. Οἱ τοῖχοι γυμνώθηκαν ἀπο τὶς εἰκόνες, τα στασιδια ἐξαφανίστηκαν, μόνο ποὺ καὶ ποῦ βλεπεις τίποτε παλιὰ σκεύη σκεπασμένα σὲ κομμιὰ ἀραχνιασμένη γωνιά. Ἂν περάσῃς ὅμως τὸ πρωΐ θ' ἀκούσῃς χαρούμενα γέλια, τρεξίματα, φωνὲς ἢ τὴν αὐστηρὴ φωνὴ τοῦ δασκάλου.

Τὸ ἐκκλησάκι δὲν ἔμεινε ἄχρηστο!

Χρησιμοποιήθηκε γιὰ ἄλλον ἐπίσης ὑψηλὸ σκοπό. Ἔγεινε σχολεῖο!

Οἱ πίνακες ἀντικατάστησαν τὶς εἰκόνες, τὰ θρανία μπῆκαν στὴ θεση τῶν στασιδιῶν, ἀντὶ τῆς φωνῆς τοῦ ψάλτη, ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ δασκάλου, καὶ ἀντὶ ἀναστεναγμῶν, τ' ἀθῶα παιδικὰ γέλια ποὺ μοιάζουν σὰν τὸ γλυκὸ μουρμούρισμα τοῦ νεροῦ.

Τὸ ἐκκλησάκι μένει πάντοτε χρήσιμο.

Καπετὰν Καρασιπέρης

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 8

Κάποτε, —τότε ποὺ ἔδεναν τοὺς σκύλους μὲ τὰ λουκάνικα— ἕνας Ἰταλὸς θαλασσινός, περνῶντας ξένοιασσος ἀπὸ μιὰ ἀποκεντρη ἀθηναϊκὴ συνοικία, ἄκουσε ἕνα γυναικόγο ποὺ δι-ιλαοῦσε τὰ λεμόνια του, νὰ φωνάζῃ: «Δύο πένσε!» (δηλ. δύο λεμόνια μιὰ πενιάρα).

Ἐπειδὴ ὅμως «Dio pende» Ἰταλικὰ σημαίνει: «ὁ Θεὸς κρέμεται», ὁ Ἰταλός, ἀφρηημένος, κοιτοξε τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν πραγματικῶς κρεμόταν ὁ Θεός.

Κυκλαμιά

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ποιὸς θὰ πῇ τὴ μεγαλύτερη ψευτιά.

Ὁ ἕνας:

—Ἐγὼ ἔτρωγα ἕν' αὐγό. Ἀλλά, ἀπὸ την ἀπροσεξία μου, ἔρριξα μέσα τὸ κουταλάκι. Κατέτηκα τότε νὰ τὸ πάρω. Ἀλλὰ κεῖ βρῆκα ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ τὸ κρατοῦσε καὶ δὲν μοῦ τὸ ἔδινε!

Ὁ ἄλλος:

— Καὶ δὲν μὲ γνώρισες; Ἐγὼ ἤμουν!

Δημοκράτης

***

Ὁ Νίκος ἔμεινε φέτος στὴν ἴδια τάξη καὶ κλαίει καὶ ὀδύρεται:

— Πιεῖ! ἔχασα ἕνα χρόνο!...

— Μ' ἀνὶ νὰ κλαῖς, τοῦ λέει ὁ μικρὸς ἀδελφός του. δὲν ψάχνεις καλύτερα μήπως τὸν βρῆς!

Παγκόσμιο Ὄνειρο

***

Πέτρος: — Τί καλὸ ποὺ ἤταν τὸ ἀποψινό μου ὄνειρο!

Κωστάκης: — Γιὰ πές μου το!

Πέτρος: — Τί, δὲν τὸ ξέρεις; Ἤσουν καὶ σὺ μαζί!

Κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου

***

— Τοτό, μὴ φωνάζῃς πολὺ γιατὶ θὰ σὲ δείρω.

—Ὄχι, μαμμάκα μου, γιατὶ θὰ κλάψω καὶ θἀναγκαστῇς... νὰ μὲ φιλήσῃς!

Ἠλιοτρόπιον

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1898) ἀπὸ τους ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς ἕξη: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, 19ος, καὶ 20ός. Ἕκαστος τόμος δρ. *15*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλομενος δραχ. *16* διὰ τὸ Ἐσωτερικον καὶ δραχ. *20* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1923) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 30 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος, δρ. *47* καὶ ραμμένος δρ *50*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμας: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δραχ. *2* ὁ ἄρραφος καὶ δρ. *5* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. *12*,—εἴτε ἄρραφος, εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΑΝΑΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΠΛΑΣΕΩΣ,
Ἀθῆναι, 38 Εὐριπίδου
τὴν 15 Ἰουλίου 1924

Ο ΑΓΑΠΗΤΟΣ μου φίλος καὶ συνεργάτης κ Ναπολέων Ἀκπαθώτης μοῦ ἔστειλε ἕνα χαριτωμένο γράμμα γιὰ τὴν ἀπι-κὰ υφη τοῦ παιχνιδιοῦ του μὲ τὸν μακαρίτη *Ὄψιμο Κρίνο*... Λέει πὼς λυπηθηκε πολυ, γιατ' εἶχε σκοπό νὰ τόν... ἀναστήσῃ καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴ δρασῃ του, στελνοντας, ὡς *Ὄψιμος Κρίνος*, πάλι, ὡρα-ια πραγματα γιὰ τὴ Σελίδα κτλ. Κ.ίμα, ἀλλὰ ἐν φταῖω βεβαια ἐγώ. Ἀφοῦ ὁ κ. Ἀκπαθώτης βιαστηκε νὰ δημοσιεύσῃ σ' ἄλλο περιοδικό, μὲ τὸνομά του, ἕνα ποίημα βρεθεμμένο σὲ Διαγωνισμό μου καὶ δημοσιευμένο μὲ τὸ ψευδώνυμο *Ὄψιμος Κρίνος*, ἐγὼ χρωστοῦσα νὰ ἐξηγήσω ὅ,τι φάνηκε τάσο ἀνεξήγητο στ ὀς φίλους μου. Ἂς εἶναι. Τὰ ὡραῖα πράγματα ποὺ ὁ κ. Ἀκπαθώτης εἶχε στὸ νοῦ του, θὰ τὰ γράψῃ πάλι καὶ θὰ μοῦ τὰ στείλῃ νὰ τὰ δημοσιεύσω, μὲ τὸνομά του. Μοῦ δίνοχεται λοπὸν μιὰ ὁλάκερη σειρὰ ἀπὸ παιδικὰ διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα κτλ. Σᾶς τὸ ἀναγγέλλω μὲ χαρά, γιατὶ ξέρω πόσο σᾶς ἀρέσουν αὐτὰ ποὺ γραφει γιὰ σᾶς ὁ κ. Ἀκπαθώτης.

Ἡ ὡτῆ-πρώτη, μὲ τὸ βαθμὸ ἄριστα, ἀπὸ τὸ Διδασκαλεῖο Θηλέων, ἀπολύθηκε ἡ *Χρυσομαλλούσα τῶν Σφακιῶν*. Ἐγκάρδια συγχαρητήρια στὴν ἀγαπητή μου φίλη ποὺ μὲ τίμησε. Εἶδε ἐπίσης, στὴν ἐφημερίδα ποὺ μοῦ ἔστειλε, καὶ τὴν ἐπιτυχία τῆς πρώτης τοῦ α' Ἐρασιτεχνικοῦ «Θιάσου», ποὺ ἔλαβε μέρος κι' αὐτή. Ἡ λλὰ καὶ μεγάλα προτεσήματα, βλέπω, συνδυάζει ἡ *Χρυσομαλλούσα τῶν Σφακιῶν!*

Κι' ἐγώ, *Πανταχοῦ Παρών*, νομίζω ὅτι ἀπολυτήριο Γυμνασίου μὲ *λίαν καλῶς* εἶναι... λίαν καλό! Δέξου λοιπὸν τὰ συγχαρητήριά μου καὶ διαβίβασε ἄλλα τόσα στὴν ἀδελφή σου γιὰ τὸ ἄριστα καὶ τὸ βραβεῖο τῆς στὴν Ἐμπορικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀβερωφείου. Χαίρω ποὺ θἀφοσιωθῆς τώρα ὁλάκερη σὲ μένα καὶ σοῦ εὐχομαι νἄκαι τοῦ χρόνου στὸ Πανεπιστήμιο ὅπως ἐπιθυμεῖς. Καὶ μένα ἡ λέξη *ἀντρέσσα* δὲν μᾶρέσει· προτιμῶ τὸ «δεύθυνση» ποὺ εἶναι πιὰ δημοτικότατο ἤ, ἀκόμα πιὸ δημοτικό, ὅπως τὸ λέει ὁ λαός, «σύστασι». Πρέπει νἀποφεύγουμε τὰ ξενικά, ὅταν ὑπάρχουν ἀντίστοιχα ἑλληνικά, εὔχρηστα κι' εὐνόητα. Γιὰ τὴ Μ. ποὺ μὲ ρωτᾷς. δὲν θυμοῦμαι Θἄπραπα νὰ φάξω, καὶ ποὺ καιρός;

Σὰν Ζεῖν, δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω τὴ φράση σου «δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Φαίδωνα, διότι δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸ τὸ *orcus* νὰ παρήχθη ἀπὸ τὸ *uxor*—μόνο ἕνας αἰσχρόνους μπορεῖσε νὰ πῇ αὐτά». Μὰ κι' ὁ κ. Φαίδων δὲν λέει πὼς κάποιος «ἐχθρὸς τοῦ γένους» ἔκαμε αὐτὸ τὸν ἀναγραμματισμό; Καὶ γιὰ τὸν ἄλλον (mulie lemur) δὲν λέει πὼς τὸν ἔκαμε κάποιος «μισογύνης»; Σὲ τί λοιπὸν δὲν συμφωνεῖς; Παρίσ-ο! — Γιὰ τὸ ἄλλο ἔχεις πολὺ δίκιο καὶ στὸ ἑξῆς δὲν θὰ ἐμπιστεύωμαι τόσο τοὺς γεωγραφικοὺς προσδιορισμοὺς τῶν συνθετῶν Ἀσκήσεων, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἐξελέγχω ἕνα-ἕνα. Μὰ καὶ σὺ νὰ σκέπτεσαι κάποτε ὅ,τι δι-δάξεις καὶ νὰ μὴ λὲς «δὲν συμφωνῶ» ἐκεῖ ποὺ συμφωνεῖς στὴν ἐντέλεια!.. Ναί, ἡ «Ἀνθοῦλα» θὰ πάῃ ὅλο τὸ χρόνο.

Ἡ *Μεγάλη Ἑλλάς*, ποὺ ἂν καὶ μεγάλη πιά, —λέει,— εὐχαριστεῖται τόσο νὰ βλέπῃ τὸ ψευδώνυμό της «σ' ὁποιοδήποτε μέρος τῆς Διαπλάσεως», μοῦ γράφει: «Γι' αὐτὸ ἐξακολουθῶ νὰ λαβαίνω μέρος στοὺς Διαγωνισμοὺς. Φαί εται δὲ *νηπιάζω ταῖς φρεσί*. Παρηγοροῦμαι ὅμως μὲ τὴ σκέψη πὼς ὁ Πολίτης ὁ *σοφὸς*, κι' εἰκοσιετὴς ἀκόμα, καταγινόταν μὲ γρίφους, αἰνίγματα καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ φθάνει αἴνιος στὸ συμπέρασμα πὼς ἐγὼ, ποὺ καὶ νὰ γεράσω, δὲν θὰ φθάσω τὴ σοφία τῶν εἴκοσι χρόνων του, θὰ δικαιοῦμαι νὰ στέλνω σέ... δλη μου τὴ ζωή!» Ὥραιο, ἔ; Κι' ἄλλα ὡραῖα, ἔντ σωρό, μοῦ γράφει ἡ *Μεγάλη Ἑλλάς*, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχω τόπο νὰ τἀντιγράψω. Γιὰ τὸν «Πανηγυρικό» τοῦ κ Κακριδῆ, ὁποιοτέτω ὅτι εἰς ὁποιο γνωστὸ Βιβλιοπωλεῖο ἐδῶ γράψῃ, θὰ τῆς τὸν στείλῃ.

Ἀληθινά, *Ἰουλία Βαρούχα*, αὐτὸ εἶναι περίεργο: τί δ ειρα ταχα βλέπουν οἱ τυφλοί; Φυσικά, ὅσοι τυφλώθηκαν κατόπι, θὰ βλέπουν ὅ,τι ἐβλεπαν στὸν κόσμο πρίν. Οἱ ἐκγενετῆς ὅμως, ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶδαν τίποτα ποτέ τους, τί ὄνειρα βλέπουν; Καὶ στὸν ὕπνο του; ἀκόμα βρίσκονται σ' ἕνα σκοτάδι, καὶ μόνο ἤχους νομίζ ον πώς ἀκοῦν, ἢ πὼς ψηλαφοῦν ἀντικείμενα, ὅπως σεὸν ξύπνο; Καὶ νὰ δῇς ποὺ τίποτα σχετικὸ δὲν ἐδιάβασα ποτέ. Ὅπως δὲν ξέρω νὰ λύσω τὴν τόσο εὔλογη ἀπορία τῆς μικρῆς ἀδελφῆς σου. Θὰ τὴν ἐξετάσω ὅμως.

Ἡ Αἱματοποτισμένη Λευτεριὰ ποὺ προβιβάστηκε μὲ 8 μοῦ γράφει: «Μέρος τοῦ βαθμοῦ μου τὸ χρεωστῶ σὲ σένα. Γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς Ἀσκήσεις ποὺ μὲ κάνουν καλὴ στὴ Φυσική, στὴν Ἱστορία, κτλ. εἶναι κι' ἡ Σελίδα σου ποὺ μὲ ἐξάσκησε στὶς ἐκθέσεις. Γιατὶ βλέποντας τὸ μικρὸ *Πεταχτὸ Παυτάκι* νὰ γράψῃ ἀπὸ τώρα κομμάτια, θέλησα νὰ κάμω δοκιμὴ κι' ἐγὼ κι' ἔτσι μπόρεσα σιγὰ-σιγὰ νὰ γράφω συνθέσεις ποὺ, καθὼς λέει ὁ δασκαλός μου, εἶναι καλές». Ἀκμπρά, μικρὴ μου φίλη! Κι' ἔτσι νὰ ἐξακολουθήσῃς.

Πολὺ ἐνδιαφέροντα ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφει, *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*. Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ Σύλλογο ποὺ σκοπεύετε νὰ ἱδρύσετε καὶ βρίσκω πολὺ νόστιμη τὴν ὀνομασία του καὶ τὰ σχετικὰ ψευδώνυμα ποὺ θὰ πάρετε. Πολλὰ χειρετίσματα στὴν ἀδελφή σου καὶ στὴν θεία σου, τὶς παλιές ἀξέχαστες φίλες μου.

Ἕλαβα καὶ τὸ 2ον φύλλον τοῦ νέου περιοδικοῦ «Χριστιανικὴ Μόρφωσις». Νά, διαφέρει πολύ, πάρα πολύ, ἀπο τὰ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς κι' ἀφοβα μποροῦν νὰ τὸ διαβάζουν οἱ νέοι. Δὲν ξέρω ὅμως κατὰ πόσον τὸ ὡφέλιμο αὐτό θὰ τοὺς ἦταν καὶ τερπνό. Περιοδικὸ ποὺ θέλει νἀντικατασταθῇ τὰ ἐπιλεχθῇ ἐκεῖνα, π ἔπει νὰ συνδυάζῃ καὶ τὰ δύο. Συνιστῶ λοιπὸν στοὺς φιλοτίμους ἐκδόταις τῆς «Χ. Μορφώσεως» ἀπλουστέραν γλῶσσαν καὶ περισσοτεραν ποικιλίαν ὕλης. Προπάντων νἀποφεύγουν τὰ ὠμὰ κι' ξηρὰ διδάγματα τῆς ἠθικῆς. Ἡ ἠθικολογία δὲν κάμνει τίποτε! Τό παράδ'ειγμα εἶναι τὸ πάν. Καὶ τὸ παραδειγμα δίδεται μ' ἕνα ὡραῖο κι' ἠθικὸ διήγημα ἢ μυθιστόρημα.

Καὶ μόνο ἀπὸ τὴν περιγραφὴ τῆς ἐξοχῆς σου, *Μονταίν*, σὲ μακάρισε ποὺ θὰ περάσῃς ἐκεῖ τὸ καλοκαίρι. Γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ αὐγοῦ, τί νὰ σοῦ πῶ: Ἡ ὑποτροπία σου, νὰ τρῶς μόνο τὸ ἀσπράκι, εἶναι καλὸ σπάνια, ἂν ὄχι πρωτάκουστη γιὰ παιδί Ὡστόσο τὸ ἀσπράκι εἶναι πιὸ θ.ρεπικό. Ἀπ' αὐ ὁ δὲν τρέφεται καὶ τὸ πουλὶ ποὺ σχηματίζεται μέσ; Ὥστε δὲν σ' ἐγέλασε ἡ δασκάλα σου. Ἀλλὰ καὶ τὸ κιτρινάδι ἔχει πολλὲς θρεπτικὲ καὶ τονωτικὲς οὐσίες. Τὸ καλὸ λοιπὸν παιδὶ πρέπει νὰ τρῶγ καὶ τὰ δύο. Νὰ ξέρῃς ἀκόμα, ὅτι γιὰ νὰ μὴ βιάσῃ τὸ αὐγό, πρέπει νὰ εἶναι *μελάτο*· κι' ὅτι κατάχρηση αὐγῶν φέρνει στὰ μαγκιὰ ἀνοχλήσεις. Δύο ἢ τρία μόνο τὴν ἡμέρα εἶναι ἀρκετά.

Φλόγα τῆς Ἐλευθερίας, πολὺ μ' εὐχαριστησε τὸ π ῶ.ο σου γράμμα κι' ἐλπ ζω νὰ ἐξακολουθήσῃς. Σ' εὐχαριστεῖ πολὺ για ὅσα γράφεις κι' ὁ κ. Ε., μολονότι θὰ ἤθελε πολὺ νὰ μάθῃ αὐτὸν τὸ Γάλ.ο ποὺ σοῦ μίλησε τόσο κολακευτικὰ γιὰ τὰ ἔργα του, γιατὶ δὲν ξέρει ἐδῶ κανένα Γάλλο «θυμωμένο μαζί του γιὰ θεατρινὴ αἰτία». Σ ἡ δημοτική, τὸ ἄτοπο αἐ τοῦ θηλυκοῦ ἔχει γίνε. δμοιο μὲ τὸ *οἱ* τοῦ ἀ σενικοῦ κι' ἔτσι γράφεται: *οἱ γυναῖκες*. Μ' αὐτὸ τάχα ρωτοῦσες;

Ἔλαβα καὶ τὸ τυπωμένο Καταστατικὸ τοῦ Μ. Συλλόγου «Ὁμόνοια». Μόνο ἡ φράση «ἐπίσης βγάζει καὶ λαχεῖα» δὲν μοῦ ἄρεσε, γιατὶ εἶναι ἀντίθετη στὸ Νόμο ποὺ τὰ λαχεῖα τἀπαγορεύει.

Ὦς τώρα, μόνο συνδρομητριῶν μου ἀνήγγελλα ἀρραβῶνες καὶ γάμους. Ἔ, φυσικά, τὰ κορίτσια παντρεύονται σὲ μικρότερη ἡλικία ἀπὸ τὰ τἀγόρια. Ἀλλὰ νὰ σήμερα κι' ἕνας συνδρομητής: ὁ ἀγαπητός μου Νικ. Γ Θε δοσιάδης ἀπὸ τὴν Λαρνακοῦα τῆς Κύπρου, — τὸ γνωστότατό σας *Τραγοῦδι τῆς Ἑνώσεως*,— μοῦ ἀναγγέλλει τοὺς ἀρραβῶνες του μὲ τὴν δ. Ζηνοβίαν Χατζῆ-Γεωργίου. Ἐγκάρδια συγχαρητήρια κι' ὁλόθερμες εὐχές

Ὠραῖας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴ ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Ἀνθιπτος*, *Ζαπελίνα*, *Ἰόνιος Ζέφυρος*, *Ἄκις Πορφ ρας*, *Κιακὸ Ἀκρογιάλι*, *Πασχ α λιά*, *Ἄλκηστις*, *Λάνα*, *Ναπολέων*, *Βαρκούλα τοῦ Βοσπόρου*, *Σούλα*, *ἡ Φιλόκαλος*, *Λαμπρὸς Ἥλιος*, *Σμυρνιοπού α*, *Μελλοθάν α τη*, *Καπετὰν Γιάννης*, *Πελοψ*, *Θρακικὸ Διαβολάκι*, *Νιάνταρο*, *Δαφνοστ. Νίκη*, *Πετρωτὸς Ἄνεμος*, *Ὀρέστης Κεντερνός*, *Θρακικὸν Ἰδεῶδες*, *Φιλόσοφος*, *Θάλασσα*, *Νίκ-Κάρτ*, *Ἀπόγονος τοῦ Πέρρου*, *Ζιζάνιον τῶν Πατρῶν* κὶ *Πόλις τῶν Ὀνείρων*. — Ἐξετάλεσα τὰς παραγγελίας των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ κιλὰ λόγια, ξεσπαθώματα κτλ. καὶ συγχαίρω γιὰ τοὺς καλοὺς βαθμούς.

«Ο ΚΑΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ»

Μὲ χαρὰ ἀναγγέλλω, ὅτι μετεξὺ τῶν ἐγκριθέντων γιὰ τὰ Σχολεῖα βιβλίων, εἶναι κι' ὁ «Καλὸς Δρόμος», ἐκτενὲς διήγημα, ἀναγνωστικὸ τῆς Β ς τοῦ Δημοτικοῦ, ποὺ γράφτηκε ἐπ-ηδὲς ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο (Φαίδωνα) ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν καθηγητὴ κ. Γ. Κωνδάρη.

Ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου εἶναι ἐνθουσιώδης γι' αὐτὸ τὸ βιβλίο. Λέγει ὅτι «τὰ πολλὰ χρόνια» θὰ μένῃ ἀνεξάλειπτο στὴ μνήμη τῶν μαθητῶν ποὺ θὰ τὸ διδάσκουν. Τὼρα τυπώνεται ὁ «Καλὸς Δρόμος» γιὰ τὰ σχολεῖα Καὶ θὰ σᾶς πῶ περισσότερα γι' αὐτὸν στὸ ἀρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: Ὁ «Φρειδερίκος» τοῦ *Σφῦρα Ἄκμονα* (γνωστὸ κι' ἄσχημα μεταφραμένο)· — «Ἀπὸ τὰ Φαίδρα» τῆς *Γελασίνας* (ἀσήμαντο) — «*Δὲν φεύγει κοτέ*» τοῦ *Ἀμάραντου Κρίνου* (ἐπίσης τὸ μισὸ ἔπρεπε νἄταν) — «*Στιγμὲς ποὺ διαβαίνουν*» τοῦ *Κλεάρχου Γκόνου* (καλοδύσκολο· μὰ χωρὶς ψευδώνυμο δὲν ἔπιερ-πειαι) — «Ἡ ἄνοιξις» τοῦ *Ἐξευμενηταῦ τοῦ Μεξικοῦ* (κοινὸ καὶ ἄτεχνο·) — «Τὸ χωριὸ» τοῦ *Ἑλληνικοῦ Ἰδεοδόυς* (περιγραφὴ ὅμοια μὲ πολλές, δὲν ἔχει τίποτα τὸ ἰδιαίτερο, τὸ δικό του.) — «Τὸ στεναχωρεμένο κορίτσάκι» τοῦ *Σκερτσόλικου Χανουμάκι* (ἄτεχνο.) — «Ἀπο τὰ Φαιδρὰ» τοῦ *Λομπροῦ Ἀστέρος* (ἀνούσιο.) — «Τοῦ Σαλονιοῦ μας» τοῦ *Παγκοσμίου Ὀνείρου* (δὲν σημειώνει ὅτι δὲν ἔστειλε ἢ δὲν τοῦ ἐνεκρίθη ἄλλο φέτος.) — «Καταγωγὴ τῶν κορυδιαῶν κιόνων» τῆς *

δυὸ φορές· ἡ Στατιστικὴ μοῦ εἶναι πιὸ χρήσιμη ὅταν ἔχῃ τὰ ὀνόματα ὅλα ἀλφαβητικῶς καὶ στὸ τέλος, χωριστά, τοὺς δέκα ἢ εἴκοσι ποὺ πῆραν τὰ περισσότερα Εὔσημα·) *Ἀριάδνην Πινιάτογλου* (χαίρω πολὺ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου· ναί, νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ μοῦ γράψῃς συχνά·) *Ἀκλόνητον Βράχον* (δὲν πειράζει, γράφε μου τώρα· γιὰ τὰ Αἰνίγματα τί δδηγία μπορῶ νὰ σοῦ δώσω; πρέπει νὰ μοῦ πῇς ποιό εἶδος σὲ δυσκολεύει· τὸ τώρα γράφεται καὶ τέρα, ἀλλὰ ἐγὼ τὸ γράφω μὲ ὠ ἴστα·) *Κορυφὴν τοῦ Ὀλύμπου* (ἀντὶ τάφος θέλει Τάρας· ἀλλ' αὐτὰ τὰ λάθη τῶν Κρυπτογραφικῶν ἐννοοῦνται εὔκολα· μὲ τὰ κομμάτια σου δὲν εἶσαι ἐν τάξει· ἔπρεπε νὰ σημειώσῃς ἂν σοῦ ἐδημοσιεύθη φέτος κανένα· γιατί ἂν σοῦ ἐδημοσιεύθη, δὲν ἔχεις δικαίωμα νὰ στείλῃς τώρα·) *Ἄσπρο Κουνελάκι* (χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία· τώρα ποὺ ἔχεις καὶ τὸ ψευδώνυμό σου, γράφε μου τακτικά·) *Τριανταφυλλένιαν* (ὡραῖο τὸ ὅπως πάντα τὸ γράμμα σου· ἡ λύση τοῦ Στοιχειογρίφου ἐκείνου εἶναι ἄλλη· ὡραία ἡ ἰδέα αὐτοῦ τοῦ Διαγωνισμοῦ καὶ θὰ σκεφθῶ πῶς μπορεῖ νὰ γίνῃ· ξέρεις, ἡ στιξις εἶναι . . . φιλοσοφία!) *Ἰω. Κίτσαν* (χαίρω πολὺ ἐστειλα·) *Ἑλλάδα τοῦ Βύρωνος* (ἐστειλα· δὲν εἶχ' ἔρθει ἀκόμα ἡ σειρά τῆς Συλλογῆς σου· νὰ ξέρῃς μάλιστα ὅτι θὰ περάσῃ ἄλλος τόσος καιρὸς ὥς νὰ ξανσρθῇ·) *Καλαματιανὸ Μαντήλι* (εὐχαρίστως θὰ σ' ἔκανα αὐτὴ τὴ χάρη, ἀλλὰ τί γράμμα σου τὸλαβα ἀργά) *Πίτσαν Β* (ἔχει κιλῶ·, περιμένω·) *Σωσὼ Δ. Παρασκευᾶ, Δεσποινί ιαν, Αἴλαντα, Μικρὸν Κόμητα κτλ.*

Καμέλιαν, Μυστηριώδη Ἵππεα (ἐλαβα, εὐχαριστῶ.)

Ἄσπρην Καμέλιαν, Τετραπέρατην (ἐστειλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *14 Ἰουλίου*, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 215ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 19 Σεπτεμβρίου].

473. Λεξίγριφος

Σύνδεσμο ἑνώνεις
Μὲ μιαν Ἀγία
Κι' ἀκοῦς Ἀγγέλων
Δοξολογία!

Ἑλλάδα τοῦ Βύρωνος

473. Συλλαβόγριφος

Ἕνας γιὸς τοῦ Ἰακὼβ
Μιάν... ἀόριστη ἀνταμώνει,
Καὶ μεγάλο ποιητὴ
Στὴ στιγμὴ μᾶς φανερώνει
Σακουστὸ στὴν Ἰταλία
Γιὰ μιὰ κάποια... κωμωδία.

Ἠλιογέννητη

474. Μεταγραμματισμὸς

Εἶμαι ἐν' ὄμορφο νησί·
Ἂν μαλλάξῃς τὸ κεφαλὶ
Καὶ τὴ μέση, στὴ στιγμὴ
Ἄνθος ὄμορφο προβάλλει.

Φλύαρος Σπίνος

475. Αἴνιγμα

Ὁ Ἕλλην δὲν μ' ἔχει,
Ὁ Τοῦρκος μὲ ἔχει·
Οἱ Ἕλληνες, μ' ἔχουν,
Οἱ Τοῦρκοι δὲν μ' ἔχουν.

Θρακικὸ Διαβολάκι

476. Τρίγωνον

* * * * * = Ἀρχαῖος βασιλεύς.
* * * * = Χρονικὴ διαίρεσις.
* * * = Γενάρχης.
* * = Ζωντανόν.
* = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Προσφυγοπούλα

477. Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Μαμμά, τρέξε! ἡ Πολύμνια δὲν μάκοῦε καὶ θὰ πέσῃ μέσα!
— Ποῦ, καλέ;
— Μὰ σᾶς εἶπα!

Κόμωνος Κρῖνος

478. Κρυπτογραφικὸν

12345567485	= Βυζαντ. στρατηγὸς
23365	= Κράτος τ. Εὐρώπης
36785	= Πτηνὸν
434585	= Ποταμὸς
5247485	= Ἀστὴρ
6123	= Πρόσωπ. τ. Γραφῆς
76114	= Διδάσκαλος
83185	= Μεγάλη εὐτυχία.

Βασιλεὺς τοῦ Ἄστρος

479. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων ἀποτελοῦν ἰχθύν, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα μυρηκαστικὸν ἄλλων χωρῶν.

1. Ἀρχαία περίφημος πόλις· 2, Ἔντομον· 3, Ἀρχαῖος μέγας ποιητής· 4, Πόλις τῆς Θρᾴκης.

Σημαία τῆς Ἐλευθερίας

480. Φωνηεντόλιπον

*δλς-τς-πτρδς-π-δτς-στν.

Ἄγγελος Σταυρνάρας

481. Γρῖφος.

κι	κι	κι	κι	κι
κι	κι	κι	κι	κι
κι	κι	κι	κι	κι
κι	κι	κι	κι	κι
κι	κι	κι		
κι	κι	κι		

ΕΙ ΥΙΟΣ

Τραγούδι τῆς Ἑνώσεως

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

482—486 Lettre Magique

Remplacez une lettre à chacun des mots ci-dessous par une autre, partout la même, et formez cinq autres mots: *saison, ivoire, chaise, os, veste.*

Νηρηΐς τῶν Ἀνθέων

487—489. Restaurations

1. Tel — fils.
2. Le chat — — — dansent.
3. Pierre — — — — — mousse.

(Trois proverbes.)

Ροβέρτος Κόρτις

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 19

251. Ἐπαταγὴ (ἔπειτα, Γῆ.)— 252. Ράκος (Ρῶ, Κῶς). — 253. Δῶν-Δάν.

254. Ζ Ε Υ Σ
Ε Ι Σ
Υ Σ
Σ

255. Ὁ Πέτρος, ἡ πέτρα.—256— 257. 1. *Χίος*, Χάος, Χάρος, Πάρος, Πόρος 2. *Φάρος*, Πάρος, Πόνος, Πανός, *φανός*.—258 262. Διὰ τοῦ Ρ: *λάρος, ὄρκος, ἐρέτης, ράδιον, δέρας* — 263. ΛΑΙΟΣ (Λεῖος, Ἄγριος, Ἴδιος, Ὀροφή, Σεβασμός.) - 264. Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος.—265. *Ἀπὸ τὰ ὄρη πηγάζουσιν οἱ ποταμοί* (ἀπὸ τὰ ορ ὑπ' ι γα, ζου σύν, ὑτ' ὠτα μῖ.) —266. Nimes, Lyon. Nice, Toulouse.— 267 L' appetit vient en mangeant.

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

(ΚΔ'—948)

ΚΥΚΛΩΨ

ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝ ΜΕΓΑΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΚΑΡΤΩΝ (ἀγράφων) ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΜΕΧΡΙ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΟΝΟΔΡΑΧΜΟΣ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΡΙΑ ΕΚΛΕΚΤΑ. Δ)σις: (ΚΔ—848), Πανταχοῦ Παρών, Μακεδονοπούλα, Μιμόζα, Τριανταφυλλένια, Δροσερὲ Ζέφυρε, Ἄλκηστις, Ἀπρόμητο Εὐξωνάκι, Συναδέλφωση, Ὀδυσσέα, Μαθητικὴ Ἕνωσις, λάβετε μέρος.

(ΚΔ'—949)

Ἀρτεμις, Νεφέλη, Σμύρνη, Μακεδονοπούλα, Χαρά, Ὑπνάρα, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μ; - Δ)σις: *Πασχαλιά, Ζακελίνα*, εἰς Πέτραν (Μυτιλήνης).

(ΚΔ'—950)

Ἀναβαλλομένου τοῦ Διαγωνισμοῦ (ΚΔ'—852) μέχρι Σεπτεμβρίου, συμμετοχὴ καταργεῖται Βραβεῖα ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΑ

(ΚΔ'—951)

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ ΚΡΙΝΟΣ. Προκηρύσσει Διαγωνισμὸν Μ. Μυστικῶν. Προθεσμία δίμηνος. Καλλύτερον βραβεύσει. Σωκράτην Μουνδρέαν (Σταθμὸν) Καλάμας.

(ΚΔ'—952)

ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ—ψευδώνυμον Ἀχιλ. Νικολαΐδου ἐγκεκριμένον ἐπ' ὀνόματι Θεοφανίδου (Ζερμαίν). Τί ἀνανδρία, Ἀχιλλεῦ. Ἡ ἀνακάλυψις σου γαλοιοδεστάτη. ΠΕΤΡΟΣ ΤΣΑΛΛΗΣ

(ΚΔ'—953)

ΡΟΚΑΜΒΟΛ, καλῶς ὥρισες· δήλωσε διαμονήν σου καὶ βλέπουμε. Ἀστυνομικοί, ἐμπρός! *Νίκ-Κόρ*

(ΚΔ'—954)

ΣΕΡ ΡΑΒΕΓΚΑΡ
ΔΗΜ. ΜΑΜΟΥΝΑΣ

(ΚΔ'—955)

ΣΑΠΦΩ, τὸ νέο ψευδώνυμο; Ὥστε στενοχωρεῖσαι στὰς Ἀθήνας ἐ; δὲν τὸ πιστεύω. ΣΕΡΛΟΚ-ΧΟΛΜΣ

(ΚΔ'—956)

Σ τὸν Πρόεδρο καὶ τὰ μέλη τοῦ «ΦΡΑΚΙΚΟΥ ΘΡΥΛΟΥ» συγχαρητήρια γιὰ τὴ δεύτερη θεατρικὴ παράστασή. ΜΙΚΡΟΥΛΑ

(ΚΔ'—957)

Ζουλοῦ, *Μόνικα, Μενών*, ἕνα σας τετραδιάκι περιμένω. *Νυμφη τοῦ Ἔβρου*

(ΚΔ'—958)

Φιλτάτη *Μακεδονοπούλα*, Σοῦ εὐχομαι καλὸ ταξίδι Εὐχαριστῶ ὑπενθυμίζοντάς με. Σοῦ γράφω μέσω Διαπλάσεως. Φιλικώτατα *Ἀπόγονος τοῦ Πύρρου*

(ΚΔ'—959)

Ἐνπαπούλι, τί πράγμα; — *Τρελλοαρσενικός*, τὸ σημείωμα ἐλήφθη... Τετάρτη! *Πανταχοῦ Παρών*

(ΚΔ'—960)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ «ΜΑΥΡΗ ΣΚΙΑ»

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΣΤΙΣ Π'ΠΑΡΟΥΝΕΣ, ΑΜΑΡΑΝΤΕ ΚΡΙΝΕ, ΓΟΡΓΟ ΑΣΤΕΡΗ, ΝΕΚΡΟΛΟΥΛΟΥΔΟ, ΑΡΧΙΔΙΑΒΟΛΕ, ΣΙΡΥΛΕ, ἐλάβομεν· σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

(ΚΔ'—961)

Ἐλευθέρα Ρουσάκη, ἰδὼν (ΚΔ'—854) ἀγγελίαν, ἔστειλα Δ)σις (ΚΔ'—858). *Ἀπόγονος τοῦ Ὀδυσσέως*

(ΚΔ'—962)

ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΑ, ἔχεις τὸ φακὸν στὰ μπάνια· τὰ συγχαρητήριά μου· σωστὸ ὀλφίνι. - ΧΕΙΜΑΡΡΕ. ΕΛΠΙΖΟΥΣΑ ΝΕΟΤΗΣ, πῶς ἐρνᾶτε στὴ μαγευτικὴ Πορταριά; — ΤΡΕΛΛΟ ΚΑΥΤΟΠΟΥΛη, αὐτὲς ἦταν αἱ ὑποσχέσεις; ἀκόμη νὰ περιμένω; — ΑΡΕΣΙΑΝΑ, θυμᾶσαι τὰ παγωτὰ στὸν «Μέγα Ἀλέξανδρο»; τί γέλια! — ΠΛΑΤΑΝΕ, σὲ βλέπω τακτικὰ στὸν «Μέγα Ἀλέξανδρο»· μὲ γνωρίζεις; — ΣΑΝΤΟΥΤΣΑ, πόσε φεύγεις; θὰ μοῦ γράψεις; — ΒΕΑΤΡΙΚΗ, κρίμα νὰ μὴν ξέρῃς καλύτερα· θέλεις νὰ σοῦ μάθω; ΑΚΑΚΙΑ

(ΚΔ'—963)

Προτομπαίνοντας στὸ Διαπλασόμορφο, χαιρετῶ ἅπαντας. Ἐλευθέρα τί γίνεται; ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΟ ΔΙΑΒΟΛΑΚΙ

(ΚΔ'—964)

«Θρακικὲ Θρύλε», κατεγοητεύθην ἀπὸ τὴν β' παράστασίν σου· συγχαρητήρια. *Νύμφη τοῦ Ἔβρου*

(ΚΔ'—965)

ΠΡΟΤΟΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ στὸ σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους καὶ ὅλας. Νίκον Πουλιόπουλον (Μαλαγχολικοῦ) μαθητήν, Θήβας. ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΟΣ

(ΚΔ'—966)

«ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΣΗ»
ΤΜΗΜΑ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ

Διαπλασοπούλες, Διαπλασόπουλα, Σᾶς λογοι, περιμένουμε τὴ συμμετοχή σας στὸν (ΚΔ'—786) Διαγωνισμὸ μας ποὺ παρατείνεται μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. — Λιλίνα, βλέπε (ΚΔ'—892) σ' ἀγγελία.

(ΚΔ'—967)

ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΩ 3 Διαγωνισμούς: Διηγήματος, Ποιήματος (θέμα ὁ συνδρομητοῦ), ἀγράφων Καρτῶν. Συμμετοχὴ δραχμή, προθεσμία δίμηνος, βραβεῖα πέντε στὸν καθένα. Δ)σις: Ἀν. Ἀρμακόπουλον, Ἑρμοῦ 89, Πάτρας. ΠΑΤΡΙΝΟ ΔΙΑΒΟΛΑΚΙ

(ΚΔ'—968)

Ἀνταλλάσσω γραμματόσημα. Δ)σις Παναγ. Θεω. Παραδέλλην, Μυτιλήνην. Στείλατε δίκα.

(ΚΔ'—969)

Μαῦρε *Ἵππότα*, εἶσαι ἀνάξιος τὰ φέρῃς τὸν τίτλον τοῦ ἱππότου. Ἀν δεῖξε λοιπὸν ὅτι δὲν λέγεσαι *Θανάσης* ἐδῶ σὲ θέλω καὶ ὄχι στὰ στοιχήματα. ΚΟΜΗΣ ΦΟΙΝΙΞ

(ΚΔ'—970)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΤΙΤΑΝ»

«ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΣΗ», πρόσεξε μὴ μᾶς μπῇς στὸ ρουσφοῦνι καὶ ἀοχίσουμε νὰ νοιάζῃ ἡ ταραβέρια. Γιὰ ὅ τι γράφουμε δὲν δίνουμε λογαριασμὸ σὲ κανένα. Καὶ σένα, Σύλλογε «ΚΥΚΛΩΨ», δὲν σ' λαμβάνουμε ὑπ' ὄψιν, διότι ἀπὸ ὅ,τι ἔγραψες φαίνεσαι ὅτι εἶσαι . . . μπερμπάς. Πῶ νὰ ἔβλεπαν τὰ Διαπλασόπουλα τὸ γράμμα σου γιὰ νὰ σὲ θαυμάσουν. Σύλλογε «ΤΙΦΛΩΝ», τί χαμπάρια; ἐν γρῆγορα σκοντάφωτε; — ΛΙΛΙΝΑ, τὰ κάλλη ἄλλοῦ, καὶ κάτσε φρόνιμα. — Σύλλογε «Μ. Σ. Μ. Μ.», τὸν «Τυφῶνα» τὸν ἀπαλλάττουμε στὸ λεπτό, ἀρκεῖ νὰ τὸν λουμε — ΑΙΓΥΠΤΙΟΤΗ, νέα σου δὲν ἐλάβαμε.

(ΚΔ'—971)

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ, ξέρω ὅλη τὴ «ΜΑΥΡΗ ΣΚΙΑ». Νὰ σᾶς τὴ φανερώσω; ΝΟΑΡ

(ΚΔ'—972)

Ἀπόγονε *Ὀδυσσέως*, τετραδιάκι σου ἔλαβα· ἀλλὰ Δ)σί σου; *Ἐλευθ. Ρουσσάκης*

(ΚΔ'—973)

ΔΡΟΓΕΡΕ ΣΕΦΟΥΡΕ, γιὰ τὰ γενέθλιά σου σὲ στέλνω ἕνα μαγνητάκι μὲ ὅλες τὰ θερμὰς εὐχὲς μαγαμένες μὲ τὰ φιλιά μου. ΓΡΥΛΛΟΣ

(ΚΔ'—974)

Μάγκα, *Ἀλάνη*, νομίζουμε ὅτι μετὰ τοῦ 9 καὶ, καὶ τοῦ 6 καὶ ὑπάρχει μεγάλη διαφορά. — *Φεγγαρόφως, Ἀνεγόνη, Ἰσμήνη καὶ λοιπαί.*

(ΚΔ'—975)

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΕΝΙΟ ΜΠΟΥΚΕΤΑΚΙ, ἂν κ λίγο ἀργά, σοῦ εὐχόμεθα γιὰ τὸ ἀτύχημά σου, ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας, περαστικά. — Νίνα, Ζαν, Ναδία, Φωφώ, Νόρα, Κάρη, Μαλβίνα, Νίκη, Μάξ, Ντίνος, Μ. γίς, Ντένις, Γεωρ. καὶ ΜΕΛΑΘΩΜΑΤΗ

(ΚΔ'—976)

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΙΛΕΟΔΕΣ, σᾶς ἀνταποδίδω τὸν χαιρετισμόν, ἂν καὶ ἄγνωστος. ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΣΤΙΠΡΟΥ, σὰ διψῶ δὲν ἔχω ρίζω μέρες, οὔτε κι' ὧρες.

ΝΕΦΕΛΗ, ἀπορῶ, πῶς τόσο γρήγορα πήρατε χαμπάρι ἀπὸ μακριά; ΙΔΑΝΙΣΜΟΣ

(ΚΔ'—977)

«ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ»

Στὸν ψευτοπαλληκαρᾶ «*Κόκκινο*» Ἂν ἑνωθοῦμε μὲ τὸν «Τιτάν» σάν ἕνας νὲ ς Ὀδυσσεὺς θὰ σὲ ξαν τυφλώσουμε. «*Τιτάν*», συμφωνεῖς; *Νεαρὲ Ἱππότα*, εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν προτίμησιν.

ΤΥΠΟΙς Β. Γ. ΜΑΚΡΗ & Σια-ΧΟΦΟΚΛΗ